

Latviešu valoda 1.–9. klasei

Mācību priekšmeta programmas paraugs speciālo izglītības programmu īstenošanai

Atbildīgā par izdevumu Iveta Mantromoviča

ISEC redakcija

Satura rādītājs

Ievads.....	2
Mācību priekšmeta mērķis un uzdevumi.....	3
Mācību saturs.....	4
1. klase.....	4
2. klase.....	8
3. klase.....	14
3. klase.....	19
4. klase.....	26
4. klase.....	31
5. klase.....	36
6. klase.....	41
7. klase.....	46
8. klase.....	50
9. klase.....	55
Mācību sasniegumu vērtēšanas formas un metodiskie paņēmieni.....	61
Mācību satura apguvei izmantojamie mācību līdzekļi un metodes.....	63
Mācību līdzekļi.....	63
Mācību metodes.....	64

Ievads

Mācību priekšmeta “Latviešu valoda” programmas paraugs (turpmāk – programma) veidots atbilstoši Latvijas Republikas Vispārējās izglītības likumam un Valsts standarta pamatizglītībā un pamatizglītības mācību priekšmeta “Latviešu valoda” standartā izvirzītajiem galvenajiem mērķiem un uzdevumiem, ievērojot speciālās pamatizglītības programmā izglītojamajiem ar garīgās attīstības traucējumiem izvirzītos mērķus un uzdevumus.

Programma ir veidota, lai īstenotu speciālās izglītības programmas izglītojamajiem ar viegliem garīgās attīstības traucējumiem.

Programma ir speciālās izglītības programmas sastāvdaļa, kuru veido mācību priekšmeta mērķi un uzdevumi, mācību saturs, mācību satura apguves secība un apguvei paredzētais laiks, mācību sasniegumu vērtēšanas formas un mācību satura apguvei izmantojamo mācību līdzekļu un metožu uzskaitījums.

Piedāvātajai programmai ir ieteikuma raksturs. Pedagoģis var veidot savu mācību priekšmeta programmu vai konkretizēt un papildināt šīs programmas mācību saturu, tā apguves secību, mācību metodes, izmantojamos mācību līdzekļus utt., piemērojot izglītojamo spējām un vajadzībām. Literāro darbu izvēlē pedagoģis rīkojas pēc saviem ieskatiem un iespējām.

Programma veidota, paredzot latviešu valodas mācībām 1.–4. klasē astoņas stundas nedēļā un 5.–9. klasē – sešas stundas nedēļā.

Šajā mācību priekšmetā pamatskolas posmā ir veidotas atsevišķas satura daļas latviešu valodai un literatūrai.

Sākumskolas posmā mācību saturs paredz apgūt lasīt un rakstīt prasmi, spēju klausīties un saprast informāciju, iemaņas savu domu izteikšanai.

Pamatskolas posma mācību saturs paredz apgūt atsevišķas fonētikas, ortogrāfijas, morfoloģijas, sintakses un interpunkcijas likumības un lietišķos rakstus.

Uzmanība ir jāvelta izglītojamo komunikatīvo prasmju attīstīšanai, spējai apzināti lietot valodu dažādās saziņas situācijās, kā arī valodas kultūras jautājumiem.

Mācību priekšmeta mērķis un uzdevumi

Mācību priekšmeta mērķis

Veidot un attīstīt izglītojamo valodu, pēc iespējas nodrošinot viņus ar dzīvē nepieciešamajām valodas pamatzināšanām, attīstīt izglītojamo prasmi lietot valodu dažādās saziņas situācijās, veidot viņu runas un saskarsmes kultūru.

Mācību priekšmeta uzdevumi

Dot izglītojamajiem iespējas praktiski attīstīt savas valodas prasmes – klausīties, izteikties, lasīt un rakstīt.

Bagātināt izglītojamo aktīvo vārdu krājumu, rosināt viņus izpaust savas domas skaidrā un skaistā valodā.

Attīstīt izglītojamajiem mācīšanās prasmes, izmantojot grāmatu un mācību līdzekļus.

Attīstīt un nostiprināt pareizrūnas un pareizrakstības prasmes, spēju vērtēt savu un citu valodu.

Pilnveidot izglītojamo sazināšanās prasmes un valodas kultūru.

Mācību saturs

1. klase

Tēma	Stundu skaits	Temats	Mācību darbības un vēlamais rezultāts
Pirmsābece periods	32	Iepazīšanās ar skolu, klasi, dienas režīmu Ikdiena skolā Mana ģimene Izskats Ķermeņa higiēna Gadalaiki Apkārtne Dzīvnieki Svētki. Dzimšanas diena un vārda diena	Mācās klausīties pedagoga un klasesbiedru runā. Iepazīstas ar pirmajiem uzvedības noteikumiem. Nosauc lietas, kas saistītas ar mācību procesu. Nosauc darbības, ko veic ar mācību piederumiem. Nosauc nedēļas dienas. Pastāsta par sevi un savu ģimeni. Nosauc savas dzīvesvietas adresi. Apraksta savu un klasesbiedru ārējo izskatu un apģērbus. Nosauc apģērba gabalus un krāsu. Apraksta ar personisko higiēnu saistītās darbības. Pastāsta par ģērbšanos dažādos gadalaikos. Nosauc gadalaikus, laika apstākļus un norises. Stāsta par laika apstākļiem. Nosauc tuvākos objektus apkārtņē, raksturojot to atrašanās vietu. Raksturo dzīvniekus, nosauc dzīvesvietas. Pastāsta par mājdzīvniekiem. Stāsta par svētkiem, kurus svin ģimenē.

Tēma	Stundu skaits	Temats	Mācību darbības un vēlamais rezultāts
Mācību darba pirmo iemaņu veidošana	32	Dzejoļi, skaitāmpanti, pasakas Mutvārdu valodas attīstīšana Dzirdes uztveres attīstīšana Redzes uztveres attīstīšana Sagatavošanas vingrinājumi rakstītmācīšanai	Iepazīst tautas un literārās pasakas, dzejoļus, sakāmvārdus, mīklas. Mācās klausīties dzejoļus, pasakas un stāstus. Vingrinās atstāstīt pasakas pēc ilustrācijas ar pedagoga jautājumu palīdzību. Atbild uz jautājumiem par teksta sižetu. Runā skaitāmpantus, vingrinās atšķirt skaņas valodā, mūzikā un apkārtējā vidē. Atkārto pedagoga izrunātās skaņas, zilbes, vārdus un teikumus. Vingrinās saklausīt īsas un garās skaņas. Mācās atšķirt pēc skaņu sastāva līdzīgus vārdus. Mācās orientēties grāmatā un darba burtnīcā. Iepazīstas ar burtnīcu – liniatūru, novietojumu, punktēšanu. Mācās ievērot rakstu kultūru. Konstruē vienkāršus priekšmetus no dabas materiāliem. Atšķir jēdzienus “liels”, “mazs”, “lielāks”, “mazāks”, “vislielākais”, “vismazākais”.

Tēma	Stundu skaits	Temats	Mācību darbības un vēlamais rezultāts
Ābece mācīšanas periods	108	Burtu mācība Īsu un garu skaņu diferencēšana Valodas runas un rakstu forma, valodas skaņas, burti: lielie un mazie burti Valoda, valodas saziņas un izziņas funkcija Rakstu kultūra Rakstīšanas prasmi attīstīšana Vārds un tā nozīme	Zina skaņas apzīmējumu – burtu. Mācās saklausīt un atdarināt apkārtējā pasaulē dzirdamās skaņas. Mācās atšķirt jēdzienus “skaņa” un “burts”. Mācās saklausīt skaņas, apjēgt burtu sakaru ar vārdu; uztvert skaņu simbolu atveidojumu kā burtus drukātā tekstā un ar roku rakstītā tekstā. Vingrinās diferencēt skaņas mutvārdos un burtus rakstos. Raksta burtus, savienojot tos ar citiem burtiem. Vingrinās burtu, zilbju un vārdu rakstībā – norakstot un izrunājot. Vingrinās norakstīt burtus, zilbes un vārdus no iespiesta teksta. Vingrinās rakstīt vārdus pēc atmiņas, attēla. Vingrinās rakstīt redzes diktātus. Ir priekšstats par vārdu nozīmi, nevēlamiem vārdiem.

Tēma	Stundu skaits	Temats	Mācību darbības un vēlamais rezultāts
Lasīšanas prasmju attīstīšana	108	<p>Zilbju lasīšana</p> <p>Vārdu lasīšana</p> <p>Dažādi lasīšanas veidi</p> <p>Pauzes starp vārdiem, teikumiem</p> <p>Lasītā uztvere</p> <p>Teksta saturs un virsraksts</p> <p>Jautājumu un atbilžu veidošana</p> <p>Deklamēšana</p>	<p>Mācās lasītprasmi, ņemot vērā iepriekšējās prasmes.</p> <p>Apgūst dažādus lasīšanas veidus (klusī, skaļi, lēni, ātri).</p> <p>Mācās klausīties un uztvert informāciju, atbildēt uz jautājumiem.</p> <p>Mācās lasīt zilbes, vārdus, vārdu savienojumus.</p> <p>Lasot mācās pareizi izrunāt vārdus un īsas frāzes.</p> <p>Mācās saprast īsus, vienkāršus lietu, personu aprakstus.</p> <p>Mācās pašā lasīto uztvert un saprast, mācās atstāstīt dzirdēto, lasīto.</p> <p>Saprot īsus, vienkāršus teikumus, kuros lietota apgūtā leksika.</p> <p>Mācās noteikt dzirdētā vai lasītā teksta tematu, tā saistījumu ar virsrakstu.</p> <p>Mācās klausīties, atbildēt uz jautājumiem, stāstīt par savu pieredzi.</p> <p>Mācās klasē uzstāties: deklamēt, izteikt publisku apsveikumu.</p>

2. klase

Tēma	Stundu skaits	Temats	Mācību darbības un vēlamais rezultāts
<p>Latviešu valodas skaņas</p> <p>Lasīšanas prasmju attīstīšana</p>	64	<p>Skaņu iedalījums</p> <p>Patskaņi</p> <p>Īsie un garie patskaņi</p> <p>Divskaņi</p> <p>Patskanis <i>o</i> un divskanis <i>o</i></p> <p>Līdzskaņi</p> <p>Mīkstinātie līdzskaņi</p> <p>Divi līdzskaņi līdzās</p>	<p>Prot nosaukt un rakstīt burtus (lielos un mazos).</p> <p>Atšķir jēdzienus “skaņa” un “burts”.</p> <p>Vingrinās skaņu saklausīšanā un burtu rakstīšanā.</p> <p>Ievieto izlaistus burtus vārdos.</p> <p>Vingrinās diferencēt optiski līdzīgus burtus, akustiski līdzīgas skaņas.</p> <p>Diferencē skaņas: patskaņus, divskaņus, līdzskaņus.</p> <p>Tekstā pasvītro patskaņu, divskaņu un līdzskaņu burtus.</p> <p>Diferencē pēc dzirdes īsos un garos patskaņus.</p> <p>Saprot, ka atšķirīgi izrunā divskani <i>o</i> un patskani <i>o</i>.</p> <p>Vingrinās divskaņiem atbilstošo burtu pierakstā.</p> <p>Lasa, izrunā vārdus ar diferencējamām skaņām, tad noraksta tos.</p> <p>Prot rakstīt īsos un garos patskaņu burtus.</p> <p>Vingrinās vārdu rakstīšanā ar līdzskaņu burtu sablīvējumiem.</p> <p>Raksta zilbes un vārdus – noraksts no tāfeles, iespiesta un rakstīta teksta.</p> <p>Mācās rakstīt pēc paša runas (noraksti, mācību diktāti).</p> <p>Raksta vārdus ar līdzskaņu burtu dubultojumiem.</p>

Tēma	Stundu skaits	Temats	Mācību darbības un vēlamais rezultāts
<p>Vārds un teikums</p> <p>Lasīšanas prasmju attīstīšana</p>	36	<p>Vārds un tā nozīme</p> <p>Vārdi teikumā</p> <p>Saruna</p> <p>Jautājumu un atbilžu veidošana</p>	<p>Vingrinās rakstīt vārdus pēc atmiņas un attēla.</p> <p>Mācās lietot piemērotus izteikumus dažādās situācijās.</p> <p>Zina, kas ir teikums.</p> <p>Nosaka vārdu skaitu teikumā.</p> <p>Lasa vārdus, īsus teikumus.</p> <p>Mācās izmantot savā runā atšķirīgu leksiku atkarībā no situācijas – sarunas ar vecākiem, pedagogiem, svešiem cilvēkiem, skolābiedriem.</p> <p>Mācās izprast un izpildīt uzdevuma nosacījumus.</p> <p>Noraksta teikumus pēc parauga.</p> <p>Mācās lasīt dialogā.</p> <p>Mācās lasīt, ievērojot pieturzīmes tekstā.</p> <p>Veido teikumus par zīmējumu.</p> <p>Mācās veidot jautājumus un meklēt atbildes par izlasīto.</p>

Tēma	Stundu skaits	Temats	Mācību darbības un vēlamais rezultāts
<p>Priekšmetu un dzīvu būtņu nosaukumi</p> <p>Lasīšanas prasmju attīstīšana</p>	30	<p>Vārdi, kas apzīmē priekšmetus</p> <p>Vārdi, kas apzīmē dzīvas būtnes</p> <p>Priekšmetu un dzīvu būtņu grupēšana</p> <p>Izteiksmīga runa</p> <p>Lasīšana dialogā</p>	<p>Saprot jēdzienus “dzīva būtne” un “priekšmets”.</p> <p>Nosauc priekšmetus un dzīvas būtnes.</p> <p>Zina priekšmetu un dzīvu būtņu galvenās atšķirības.</p> <p>Atrod tekstā priekšmetus un dzīvas būtnes.</p> <p>Grupē priekšmetus un dzīvas būtnes pēc konkrētām pazīmēm.</p> <p>Atrod vārdu virknē neiederīgo vārdu.</p> <p>Raksta īsus dzirdes diktātus.</p> <p>Lasa teikumus, nelielus tekstus, dzejoļus.</p> <p>Mācās lasīt izteiksmīgi.</p> <p>Deklamē vai stāsta.</p> <p>Mācās strādāt pāri.</p> <p>Lasa dialogā.</p>

Tēma	Stundu skaits	Temats	Mācību darbības un vēlamais rezultāts
Teikuma veidošana Lasīšanas prasmju attīstīšana	64	Lielais sākumburts teikuma sākumā Pieturzīme teikuma beigās Darbību nosaukumi Īpašību nosaukumi Stāstījums pēc attēla Stāstījums, ievērojot notikumu secību	Lieto lielo sākumburtu teikuma sākumā. Vingrinās lielā sākumburta rakstībā teikuma sākumā. Mācās rakstos likt iederīgu pieturzīmi teikuma beigās. Apjauš tekstu kā veselumu, kura mazākās vienības (daļas) veido teikumi. Mācās saskatīt pieturzīmi teikuma beigās, izprast tās nozīmi. Runājot un lasot mācās saklausīt un ievērot pauzes starp teikumiem, respektējot pieturzīmes. Veido teikumus pēc zīmējuma. Pabeidz iesāktos teikumus. Veido teikumu no dotiem vārdiem. Raksta dzirdes diktātus īsos teikumus. Lasa īsus tekstus. Mācās uztvert un izprast dzirdēto. Mācās veidot īsu satura atstāstījumu, ievērojot notikumu secību. Mācās veidot stāstījumu, izmantojot attēlu. Mācās izteikt savu viedokli.

Tēma	Stundu skaits	Temats	Mācību darbības un vēlamais rezultāts
<p>Lielais sākumburts personvārdos un apdzīvotu vietu nosaukumos</p> <p>Lasīšanas prasmju attīstīšana</p>	38	<p>Lielais sākumburts cilvēku vārdos un uzvārdos</p> <p>Lielais sākumburts dzīvnieku vārdos</p> <p>Lielais sākumburts pilsētu nosaukumos</p> <p>Lielais sākumburts upju nosaukumos</p> <p>Darbs ar tekstu</p> <p>Teksta saturs un virsraksts</p>	<p>Vingrinās lielā burta rakstībā cilvēku vārdos un uzvārdos.</p> <p>Vingrinās lielā burta rakstībā dzīvnieku vārdos.</p> <p>Mācās lietot lielo sākumburtu pilsētu un upju nosaukumos.</p> <p>Atrrod tekstā vārdus, kuri rakstāmi ar lielo sākumburtu.</p> <p>Atrrod vārdu virknē neiederīgo vārdu.</p> <p>Nosaka teikumu skaitu tekstā.</p> <p>Vingrinās atrast tekstā atbildes uz jautājumu un norakstīt tās.</p> <p>Vingrinās lasīt īsus tekstus, stāstīt tos, inscenēt pasakas un dzejoļus.</p> <p>Mācās stāstīt par ilustrācijām, pilnveidojot runas prasmi.</p> <p>Veido stāstījumu, ar pedagoga palīdzību analizējot galvenos varoņus.</p> <p>Mācās noteikt dzirdētā vai lasītā teksta tematu, tā saistījumu ar virsrakstu.</p>

Tēma	Stundu skaits	Temats	Mācību darbības un vēlamais rezultāts
<p>Zilbes, vārds</p> <p>Lasīšanas prasmju attīstīšana</p>	48	<p>Vārda dalīšana zilbēs</p> <p>Pārvešana jaunā rindā</p> <p>Vienzilbīgi vārdi</p> <p>Divzilbīgi vārdi</p> <p>Vairākzilbju vārdi</p>	<p>Atšķir jēdzienus “zilbe” un “vārds”.</p> <p>Veido vārdus no zilbēm.</p> <p>Nosaka zilbju skaitu vārdā.</p> <p>Veido zilbes no skaņām.</p> <p>Vingrinās zilbju ievietošanā vārdos.</p> <p>Lasa vārdus pa zilbēm, lai gūtu priekšstatu par vārdu dalīšanu pārvešanai jaunā rindā.</p> <p>Mācās vārdu dalīšanu pārvešanai jaunā rindā.</p> <p>Ir priekšstats par vārdu garumu pēc zilbju skaita; vienzilbīgi, divzilbīgi un vairākzilbju vārdi.</p> <p>Bagātina savu vārdu krājumu, lasot pasakas un teikas.</p>

3. klase

Valodas mācība

Tēma	Stundu skaits	Temats	Mācību darbības un vēlamais rezultāts
Vienkāršs teikums	30	<p>Teikuma veidošana ar 2 vārdiem, 3 vārdiem un vairāk</p> <p>Vārdu saistījums teikumā atbilstoši jautājumiem – <i>kas?, ko dara?, ko?, kam?, kur?</i></p> <p>Stāstījuma teikums</p> <p>Jautājuma teikums</p> <p>Izsaukuma teikums</p> <p>Pieturzīmes teikuma beigās</p> <p>Teikumu veidošana pēc temata</p> <p>Teksta sadalīšana teikumos</p> <p>Teikumu izdalīšana no teksta</p>	<p>Mācās veidot teikumus, gramatiski pareizi sakārtojot vārdus teikumā.</p> <p>Pabeidz teikumā izteikto domu.</p> <p>Mācās veidot teikumus pēc dotajiem jautājumiem.</p> <p>Mutiski un rakstiski veido vienkāršus teikumus.</p> <p>Mācās nošķirt stāstījuma teikumus no jautājuma un izsaukuma teikumiem pēc runātāja intonācijas.</p> <p>Mācās rakstos likt teikuma beigās iederīgu pieturzīmi.</p> <p>Mācās atšķirt teikumus ar dažādām beigu pieturzīmēm (.?!) tekstā.</p> <p>Sakārto vārdus pareizā secībā teikumā runā un rakstos.</p> <p>Loģiski pareizi sakārto vārdus teikumā, gramatiski pareizi tos noraksta no iespējama teksta.</p> <p>Izveido teikumu no vārdiem, kuri doti pamatformā.</p> <p>Dotos vārdus sakārto teikumos pareizā secībā, uzraksta tos.</p> <p>Mutiski un rakstiski veido atbildes uz jautājumiem, izmantojot vārdus, kas izsaka jautājumu.</p> <p>Mācās izvēlēties izteikumus atbilstoši situācijai, izteiksmīgi lasīt, deklamēt.</p>

Tēma	Stundu skaits	Temats	Mācību darbības un vēlamais rezultāts
Priekšmetu un dzīvu būtņu nosaukumi	12	Vārdi, kas apzīmē priekšmetus Vārdi, kas apzīmē dzīvas būtnes Vārdu mainīšana pamatformā (<i>kas?</i>) Vārdu, kas apzīmē priekšmetus un dzīvas būtnes, pareiza lietošana dažādās formās saistībā ar citiem vārdiem teikumā (<i>kur?, ko?, kam?</i>)	Saprot jēdzienus “dzīva būtne” un “priekšmets”. Grupē dotos vārdus. Mācās pēc vārdu pārveidošanas saskatīt kopīgo un atšķirīgo skanējuma, pierakstā. Raksta īsus redzes diktātus. Mācās vārdu pārveidošanu pēc uzdevumā prasītā. Pēc dzirdes raksta īsus diktātus ar 3–4 vārdiem teikumā.
Vārdi, kas rakstāmi ar lielo burtu	10	Cilvēku vārdi un uzvārdi, dzīvnieku vārdi Apdzīvotu vietu nosaukumi Upju, ezeru, jūru nosaukumi Ielu nosaukumi Vienkāršu ģeogrāfisko nosaukumu pareizrakstība	Lieto lielo sākumburtu tekstā. Gramatiski pareizi raksta savu vārdu, uzvārdu un dzīvesvietu. Vingrinās rakstīt Latvijas pilsētu nosaukumus. Izmantojot Latvijas karti, prot uzrakstīt ģeogrāfiskos nosaukumus.
Vārdi, kas apzīmē darbību	10	Jēdziena “darbības vārds” izpratne Darbības vārds tekstā Darbības vārdu vienkāršo laiku formas	Mācās atpazīt vārdus, kas apzīmē darbību nosaukumus. Mācās strādāt ar deformētu tekstu, lietojot atbilstošus darbību nosaukumus. Mācās saklausīt, saskatīt un lietot teikumā darbības vārdus, mācās lietot darbības vārdu vienkāršo laiku formas – tagadni, pagātņi un nākotni. Veido vārdu savienojumus, mutiski un rakstiski veic uzdevumus.

Tēma	Stundu skaits	Temats	Mācību darbības un vēlamais rezultāts
Vārdi, kas apzīmē īpašību	10	<p>Jēdziena “īpašības vārds” izpratne</p> <p>Vārdi, kas apzīmē dzīvu būtņu un priekšmetu īpašības</p> <p>Jautājumi <i>kāds?, kāda?</i></p> <p>Vārdu, kas apzīmē īpašības, saskaņošana ar vārdiem, kas apzīmē priekšmetus un dzīvas būtnes</p>	<p>Mācās atpazīt tekstā vārdus, kas izsaka dzīvu būtņu un priekšmetu īpašības.</p> <p>Veic rakstu darbu, akcentējot (izrakstot, pasvītrojot) vārdus, kas apzīmē īpašības.</p> <p>Mācās noteikt jautājumus, uz kuriem atbild vārdi.</p> <p>Veido vārdu savienojumus pareizā locījumā un atbilstošus pēc satura.</p> <p>Veic īsus uzdevumus – norakstus no iespiestā teksta, dzirdes diktātus.</p> <p>Mācās lietot īpašības vārdus tēlaina teksta (apraksta) veidošanai.</p>
Zilbes, vārds	20	<p>Zināšanu nostiprināšana par zilbi</p> <p>Zilbju skaits vārdā</p> <p>Vārdu dalīšana pārņemšanai jaunā rindā</p> <p>Vienzilbes vārdi</p> <p>Vārdi, kuru pirmo zilbi veido tikai patskaņi</p> <p>Vārdi, kuru pirmo zilbi veido tikai divskaņi</p>	<p>Izprot jēdzienu “zilbe”.</p> <p>Ir priekšstats par vārdu garumu pēc zilbju skaita: vienzilbīgi, divzilbīgi un vairākzilbju vārdi.</p> <p>Nosaka zilbju skaitu vārdā.</p> <p>Mācās darināt jaunus vārdus ar dotajām zilbēm.</p> <p>Ar pedagoga palīdzību nosaka zilbju skaitu pēc patskaņu un divskaņu skaita.</p> <p>Sakārto vārdus pēc zilbju skaita un dalīšanas iespējas.</p> <p>Mācās dalīt vārdus zilbēs pārņemšanai jaunā rindā, ja pirmajā zilbē ir patskanis vai divskanis, vai līdzskanis kopā ar patskani.</p> <p>Raksta īsus redzes un dzirdes diktātus ar uzdevumu.</p>

Tēma	Stundu skaits	Temats	Mācību darbības un vēlamais rezultāts
Skaņa un burts	40	<p>Zināšanu nostiprināšana par skaņu un burtu</p> <p>Vārdu veidošanās no skaņām un zilbēm</p> <p>Īsie un garie patskaņi</p> <p>Divskaņi – <i>ai, au, ei, ie, o</i></p> <p>Jēdziena nostiprināšana par līdzskaņiem</p> <p>Mīkstinātie līdzskaņi</p> <p>Balsīgie un nebalsīgie līdzskaņi</p>	<p>Saprot jēdzienus “skaņa” un “burts”.</p> <p>Saklausa attiecīgas skaņas un pieraksta tās ar atbilstošiem burtiem.</p> <p>Rakstiski veic dzirdes uzdevumus, redzes uzdevumus ar deformētu tekstu. Diferencē skaņas (pēc spējām).</p> <p>Veic dažādus vingrinājumus gan no iespiestā teksta, gan pēc dzirdes.</p> <p>Izprot divskaņa pierakstu ar diviem burtiem (izņemot <i>o</i>).</p> <p>Raksta pēc dzirdes, veic uzdevumus, kur nepieciešams ievietot atbilstošu divskani.</p> <p>Atpazīst līdzskaņu burtus alfabētā, kā arī mācību vingrinājumos.</p> <p>Saklausa un pareizi izrunā skaņas.</p> <p>Mācās izprast līdzskaņu klasificēšanu.</p> <p>Pazīst mīkstinātos līdzskaņus.</p> <p>Ar pedagoga palīdzību veic rakstu darbus, neaizmirstot lietot mīkstinājuma zīmi mīkstināto līdzskaņu apzīmēšanai.</p> <p>Veic redzes un dzirdes diktātus atbilstoši spējām.</p> <p>Veic norakstu no iespiestā un rakstītā teksta.</p> <p>Veic dzirdes vingrinājumus, pirms tam strādājot ar vārdu modelēšanu.</p>

Tēma	Stundu skaits	Temats	Mācību darbības un vēlamais rezultāts
Atkārtojums	8	Darbs ar teikumu un tekstu	<p>Saskata tekstā, lieto savā runā vienkāršus teikumus, saprot to nozīmi.</p> <p>Uzdod jautājumus vienkāršā nepaplašinātā teikumā pēc teikuma priekšmeta (<i>kas?</i>) un izteicēja (<i>ko dara?, ko darīja?, ko darīs?</i>).</p> <p>Mācās lietot vienkāršus nepaplašinātus un paplašinātus stāstījuma, jautājuma un izsaukuma teikumus savā runā.</p> <p>Mācās veidot tekstu, lietojot stāstījuma, jautājuma un izsaukuma teikumus.</p> <p>Lasa vienkāršus teikumus, ievērojot atbilstošu intonāciju, pauzes.</p> <p>Mācās izteikties īsi un saprotami.</p> <p>Mācās veikt mācību uzdevumus mazās grupās.</p>

3. klase

Lasīšana

Tēma	Stundu skaits	Temats	Mācību darbības un vēlamais rezultāts
Es jau eju skolā	12	Gatavošanās skolai Atmiņas par vasaru “Es” skolā Izglītojamā atbildīga attieksme pret mācībām Rūpes par savu ķermeni, stāju, gaitu	Veido patstāvīgu stāstījumu pēc savas pieredzes. Apzinās, ka notikumi laikā seko cits citam, ka ir pagātne, tagadne un nākotne. Veido dialogu, iesaistās sarunā. Ar pedagoga palīdzību veido jautājumus un atbildes. Vingrinās saprotami lasīt no mācību grāmatas. Mācās nepārtraukt stāstītāju, uzdod jautājumus par dzirdēto.
Rudens Miķeļos	4	Dzejoļi, tautasdziesmas, mīklas, stāsti par rudens ieskaņu dabā, mežā un laukos Pārmaiņas sakņu, augļu dārzā, tīrumos Augļu un sakņu daudzveidība Cilvēku darbs dārzā	Veic vērojuma dabā, stāsta par pārmaiņām apkārtējā vidē. No galvas prot norunāt 2–3 latviešu tautasdziesmas un dzejoļus par rudeni, putniem, rudens darbiem un dārzeņiem. Atpazīst dārzeņus un augļus. Mācās savu stāstījumu veidot plānveidīgi. Patstāvīgi veido stāstījumu par rudeni.

Tēma	Stundu skaits	Temats	Mācību darbības un vēlamais rezultāts
Rudens Mārtiņos	20	<p>Dabas ainava vēlā rudenī</p> <p>Pārmaiņas augu un dzīvnieku valstī. Putnu migrācija</p> <p>Dzejoļi, tautasdziesmas, pasakas par dzīvniekiem, dāržeņiem, labību</p> <p>Darbi dārzā vēlā rudenī</p> <p>Mārtiņdienu – tradīcijas, ticējumi, latviešu tautasdziesmas un mīklas</p>	<p>Saskata pārmaiņas dabā vēlā rudenī.</p> <p>Stāsta par izmaiņām augu un dzīvnieku valstī.</p> <p>Zina nosaukt rudens mēnešus, prot raksturot tos.</p> <p>Lasa, runā no galvas Mārtiņdienu tautasdziesmas.</p> <p>Zina tradīcijas, parašas, rituālus, ticējumus, atzīmējot rudens svētkus – Mārtiņdienu.</p> <p>Mācās lasīt, izprotot izlasītā jēgu.</p>
Ai, tēvu zemīte, Latvija	8	<p>Dzejoļi un tautasdziesmas par mūsu zemes skaistumu</p> <p>Bērnu dzīve Latvijā</p> <p>Mana dzimtene starp un blakus citām zemēm</p> <p>Mēs mīlam savu Latviju</p> <p>18. novembris</p>	<p>Mācās izteiksmīgi lasīt dzejoļus un tautasdziesmas par Latviju, mūsu zemes dabas ainavu.</p> <p>Atbild uz jautājumiem par cilvēku dzīvi Latvijā, salīdzina to ar citām tautām (ar pedagoga palīdzību).</p> <p>Vienkāršos teikumos pastāsta par Latviju.</p> <p>Veido stāstījumu par svētkiem.</p> <p>Ir priekšstats par savas tautas tradīcijām.</p> <p>Mācās saskaņot kopīgo un atšķirīgo dažādu tautu, valstu un ģimenes tradīcijās.</p>

Tēma	Stundu skaits	Temats	Mācību darbības un vēlamais rezultāts
Skaista mana brāļa sēta	4	Tautasdziesmas, mīklas, sakāmvārdi, parunas Tuvākā apkārtnē Ezers, upe, mežs Veikali, pasts, slimnīca Bērnu rotaļu laukumi Baznīca Autoosta Transporta pakalpojumi “Es” uz ielas	No galvas norunā tautasdziesmas. Ir elementāras zināšanas par mīklām, sakāmvārdiem un parunām. Nosauc biežāk sastopamos transportlīdzekļus. Veic vērojumus par transportlīdzekļu kustību tuvākajā apkārtņē. Pēc lasītā teksta un vērotā izdara secinājumus, kādai jābūt drošai videi. Zina par piesārņojuma kaitīgumu videi.
Cimosimies lauku sētā	4	“Es” un mani draugi Tautasdziesmas, pasakas, fabulas un stāsti par mājas un meža dzīvniekiem Cilvēku izturēšanās pret mājdzīvniekiem un savvaļas dzīvniekiem	Pastāsta par mājdzīvniekiem, savvaļas dzīvniekiem. Pauž savu attieksmi pret dzīvniekiem. Mācās izteikt un aizstāvēt savu viedokli. Spēlē lomu rotaļas, iejūtas dzīvnieku tēlos. Stāsta latviešu tautas pasakas vienkāršos teikumos.

Tēma	Stundu skaits	Temats	Mācību darbības un vēlamais rezultāts
Ziema brauca pār kalniņu	8	Tautasdziesmas, dzejoļi, stāsti par ziemu Pirmais sniegs Putenis Stiprs sals Dzīvnieku un putnu slēpšanās no sala. Kā dzīvnieki iegūst barību Teksti par cilvēku palīdzību dzīvajai dabai Palīdzība putniem Dabas saudzēšana	Saskata pārmaiņas dabā, sākoties ziemai, un raksturo tās. Izdara vērojumus un pieraksta tos. Lasa tekstus par ziemas ainavu, notiekošo dabā un cilvēku dzīvē. Atbild uz jautājumiem par vēroto un lasīto. Nosauc ziemas mēnešus. Iesaistās lomu rotaļās, imitē dzīvniekus. Pastāsta, kā palīdzēt dzīvniekiem un putniem ziemā. Zina, kāpēc jāsaudzē daba. Mācās iesākt sarunu, sarunāties, izteikt jautājumu, aicinājumu, pavēli, vēlējumu.
Skan jau Ziemassvētku zvani...	4	Latviešu tautasdziesmas, dzejoļi, pasakas par ziemu, Ziemassvētkiem Mīklas, ticējumi un rotaļas Gods Žēlsirdība	Lasa un norunā no galvas latviešu tautasdziesmas par Ziemassvētkiem. Zina rotaļas, dziesmas, mīklas, ticējumus par ziemu un Ziemassvētkiem. Ir priekšstats par tautas tradīcijām – gadskārtu un citu ieražu svētkiem. Stāsta par Ziemassvētku svinēšanu ģimenē.
Diena jauku jaukā, Laukā! Visi laukā!	12	Piemērots apģērbs ziemā Veselīgs uzturs Sporta aktivitātes Norūdīšanās (tīrs, svaigs gaiss) Dienas režīms	Saprot, kā ģērbties ziemā. Atbild uz jautājumiem par veselīgu dzīvesveidu. Stāsta par dažādiem sporta veidiem ziemas periodā, pauž savu attieksmi. Zina, kas ir norūdīšanās un kāpēc tā nepieciešama. Patstāvīgi raksturo savu dienas režīmu.

Tēma	Stundu skaits	Temats	Mācību darbības un vēlamais rezultāts
Sniega māte auž	12	<p>Latviešu tautasdziesmas par darba nozīmīgumu cilvēka personības veidošanā</p> <p>Dzejoļi un stāsti par bērnu un vecāku savstarpējām attiecībām ģimenē, par darba prasmes nodošanu jaunākajai paaudzei</p> <p>Latviešu tautas pasakas par sērdienīti un mātes meitu</p> <p>Darba tikums, čaklums, slinkums</p>	<p>Skaidri, saprotami lasa tekstu.</p> <p>Mācās sadalīt stāstu pa darbību norisēm, secīgi atstāstīt.</p> <p>Ar pedagoga palīdzību cenšas saskatīt tekstā būtiskāko.</p> <p>Saprot ģimenes tradīcijas, pauž savu pieredzi.</p> <p>Atstāsta pasakas un raksturo tēlus ar pedagoga palīdzību.</p> <p>Mācās izteiksmīgi lasīt, novērtēt daiļliteratūras teksta tēlainību.</p>
Vizu, vizu, Metenīti	7	<p>Ziemas vadīšana</p> <p>Meteņu dienas tradīcijas – ticējumi, parašas, rotaļas</p>	<p>Iepazīstas ar tradīciju svētkiem – Meteņu dienas rituāliem, ticējumiem.</p> <p>Norunā no galvas latviešu tautasdziesmas, mīklas un ticējumus par Meteni.</p>
Klau, līksmodams, smiedams iet pavasaris	9	<p>Pirmās pavasara vēsmas dabā</p> <p>Dabas parādības pavasarī – atkusnis, plūdi, lietus</p> <p>Putnu atgriešanās</p> <p>Pārmaiņas mežā</p> <p>Mīklas un tautasdziesmas par kokiem un putniem</p>	<p>Saskata pārmaiņas dabā, nosauc un raksturo tās.</p> <p>Lasa un stāsta lasīto.</p> <p>Nosauc norises dabā.</p> <p>Mācās atšķirt literāros darbus no folkloras.</p> <p>Emocionāli reaģē uz lasīto, dzirdēto, kas atspoguļojas paša zīmējumos.</p>
Nu, celieties, jūs, bērniņi, Lieldienīšu rītiņā!	7	<p>Pavasara saulgrieži – latviešu tautasdziesmas, mīklas, ticējumi, tradīcijas un rituāli</p> <p>Rotaļas</p>	<p>Zina latvisko tradīciju svētkus – Lieldienas.</p> <p>No galvas norunā tautasdziesmas par Lieldienām, putniem, kokiem, ziediem.</p>

Tēma	Stundu skaits	Temats	Mācību darbības un vēlamais rezultāts
Palido, palido, taurenīt!	3	Saudzē dzīvo dabu Kukaiņu dzīve un daudzveidība Kā kukaiņi pārvietojas	Iepazīstas ar kukaiņu dzīvi. Stāsta par biti, tauriņu, skudru un citiem biežāk sastopamajiem kukaiņiem vienkāršiem teikumiem.
Ai, mīļā, tēvu zeme	10	Pavasara darbi 1. maijs – Darba svētki Mīklas par darbu Ticējumi par darba tikumu Latviešu tautasdziesmas par darbu Rīga – lielākā pilsēta Latvijā Rīgas dibināšana Vecrīga Dzejoļi par Rīgu	Lasa, atbild uz jautājumiem par Darba svētkiem. Lasa, stāsta, atbild uz jautājumiem par Latvijas galvaspilsētu Rīgu. Prot pastāstīt par Latvijas galvaspilsētu, sava rajona centru, savu pilsētu vai pagastu. Norunā no galvas latviešu tautasdziesmas un dzejoļus par Rīgu. Ar pedagoga palīdzību raksturo literāros varoņus, to rīcību, izsaka savu attieksmi. Pazīst Latvijas simbolus, zina to lietojumu, zina valsts svētkus un to atzīmēšanas tradīcijas. Ir priekšstats par Latvijas kultūras vērtībām. Apzinās ģimenes, mājas un dzimtenes nozīmi savā un citu dzīvē.
No saulītes silti rīti, No māmiņas mīļi vārdi	8	Latviešu tautasdziesmas par māmulīti Dzeja par māti Attiecības ģimenē Sakāmvārdi un parunas par tikumu, vecāku godāšanu	Lasa tekstus par māmiņu, no galvas norunā dzejoļus un tautasdziesmas. Atstāsta lasīto, pauž savu pieredzi un attieksmi pret vecākiem. Norunā no galvas sakāmvārdus un parunas.

Tēma	Stundu skaits	Temats	Mācību darbības un vēlamais rezultāts
Vējš pāršķirsta koku lapas un pusčukstus lasa: "Vasara, vasara, vasara..."	8	<p>Ziedonis</p> <p>Pārmaiņas dabā un cilvēku dzīvē</p> <p>Dabas saudzēšana un aizsargāšana</p> <p>Brīvlaika un vasaras tuvošanās</p> <p>Aktivitātes vasarā</p> <p>Drošības ievērošana uz ielas, uz ūdens, transporta līdzekļos, mežos un tīrumos</p>	<p>Vienkāršiem teikumiem raksturo pavasari (pēc vērojumiem dabā un lasītā).</p> <p>Zina nosaukt pavasara mēnešus.</p> <p>Stāsta par dabas saudzēšanu un aizsardzību.</p> <p>Stāsta par aktivitātēm vasarā.</p> <p>Lasa tekstus, atstāsta, pauž savu attieksmi par skolas gaitām.</p> <p>Stāsta par laika vērtību, pauž savu attieksmi.</p> <p>Ievēro drošības noteikumus.</p>

4. klase

Valodas mācība

Tēma	Stundu skaits	Temats	Mācību darbības un vēlamais rezultāts
Teikums	45	<p>Vienkārša nepaplašināta teikuma paplašināšana</p> <p>Vārdu kārtība teikumā</p> <p>Teksta dalīšana teikumos</p> <p>Stāstījuma teikuma veidošana, pieraksts</p> <p>Jautājuma teikuma veidošana un pieraksts</p> <p>Punkta, jautājuma un izsaukuma zīmes lietošana teikuma beigās</p> <p>Vārdi, kas ievada izsaukuma (<i>cik, kas, kā</i>) un jautājuma teikumus (<i>vai</i>)</p>	<p>Izsaka domu teikumos.</p> <p>Papildina teikumu ar vienu un vairākiem vārdiem.</p> <p>Gramatiski pareizi pieraksta stāstījuma teikumu (lielais sākumburts, punkts teikuma beigās).</p> <p>Mācās teikuma veidošanu un pierakstu pēc izteikuma mērķa (izsaka prieku, pārdzīvojumu, bēdas, patiku, nepatiku).</p> <p>Atšķir stāstījuma teikumu no jautājuma teikuma.</p> <p>Mācās pareizi pierakstīt jautājuma teikumu.</p> <p>Atšķir stāstījuma teikumu no jautājuma teikuma rakstos, pareizi lieto pieturzīmes teikuma beigās.</p> <p>Piemēro balss intonāciju teikumā izteiktajai domai un saturam.</p> <p>Mācās saskatīt teikuma robežu un lieto atbilstošas pieturzīmes.</p> <p>Ievēro pareizo vārdu kārtību stāstījuma teikumā un atšķirības jautājuma un izsaukuma teikuma veidošanā.</p>
Alfabēts	6	<p>Jēdziens par alfabētu</p> <p>Alfabēta praktiskais izmantojums (dokumentos, vārdnīcās u. c.)</p>	<p>Zina un izmanto alfabētu.</p> <p>Mācās atrast informāciju pēc alfabēta vārdnīcās un enciklopēdijās.</p>

Tēma	Stundu skaits	Temats	Mācību darbības un vēlamais rezultāts
Skaņa un burts	24	<p>Skaņas apzīmējums – burts</p> <p>Burtu savienojumi <i>dz, dž</i></p> <p>Mazie un liemie burti</p> <p>Iespiestie un rakstītie burti</p> <p>Burtu sakārtojums noteiktā secībā</p> <p>Patskaņi</p> <p>Īsie patskaņi – <i>a, e, i, u, o</i></p> <p>Garie patskaņi – <i>ā, ē, ī, ū</i></p> <p>Vārdi, kur patskaņa garums maina vārda nozīmi</p> <p>Divskaņi – <i>ai, au, ei, ie, ui, iu, o</i></p> <p>Divskaņu rakstība un izruna</p> <p>Līdzskaņi</p> <p>Mīkstinātie līdzskaņi – <i>ġ, ķ, l, ņ</i></p> <p>Balsīgie un nebalsīgie līdzskaņi – <i>b-p, d-t, g-k, ģ-ķ, z-s, ž-š</i></p>	<p>Saprot jēdzienus: skaņas, burti.</p> <p>Diferencē skaņas, prot atbilstoši pierakstīt ar burtiem.</p> <p>Mutiski nosauc alfabētu, ar pedagoga palīdzību to pieraksta, praktiski lieto.</p> <p>Mācās diferencēt skaņas.</p> <p>Lieto lielo sākumburtu tekstā.</p> <p>Atšķir iespiestos burtus no rakstītajiem.</p> <p>Pareizi artikulē īsos un garos patskaņus, ievēro to pareizrakstību.</p> <p>Prot rakstīt pēc dzirdes īsos un garos patskaņu burtus.</p> <p>Mācās rakstīt vārdus, kuru pareizrakstībā jāizmanto vārda pārveidošana skaidrajā pozīcijā (noraksti, mācību diktāti).</p> <p>Saklausa divskaņus, pazīst iespiestā tekstā.</p> <p>Pareizi artikulē divskaņus, tos pieraksta pēc dzirdes.</p> <p>Mācās saklausīt līdzskaņus, diferencē tos, nosaka skaņu skaitu vārdā.</p> <p>Vingrinās saklausīt mīkstinātos līdzskaņus, diferencē tos.</p> <p>Vingrinās saklausīt balsīgos un nebalsīgos līdzskaņus.</p> <p>Zina līdzskaņu iedalījumu, vingrinās saklausīt, nosaukt, pierakstīt.</p>

Tēma	Stundu skaits	Temats	Mācību darbības un vēlamais rezultāts
Zilbe	12	<p>Vārdu dalīšana zilbēs</p> <p>Vārdu dalīšana zilbēs, pārņemšanai jaunā rindā</p> <p>Vienzilbes vārdi</p> <p>Vārda pirmajā zilbē tikai viens patskanis vai divskanis <i>o</i></p> <p>Vārda pirmajā zilbē tikai divskaņi – <i>ai, au, ei, ie</i></p> <p>Vārdā starp patskaņu burtiem tikai viens līdzskaņu burts</p> <p>Vārdā starp patskaņu burtiem divi līdzskaņu burti</p>	<p>Dala vārdu zilbēs, nosaka zilbju skaitu vārdā.</p> <p>Vingrinās rakstīt tekstu, sadalot vārdus zilbēs.</p> <p>Nosaka zilbju skaitu vārdā.</p> <p>Lieto vārda dalīšanu zilbēs vārdu pārņemšanai jaunā rindā.</p>
Lietvārds	10	<p>Jēdziens par lietvārdu</p> <p>Lietvārdi – priekšmetu un dzīvu būtņu nosaukumi</p> <p>Lietvārdi – cilvēku vārdi un uzvārdi, dzīvnieku vārdi</p> <p>Apdzīvotu vietu nosaukumi, ģeogrāfiski nosaukumi</p> <p>Lietvārdu pareizrakstība</p> <p>Lietvārdu dzimte</p> <p>Lietvārdu skaitlis</p>	<p>Lieto jēdzienu “lietvārds” sarunvalodā.</p> <p>Ar pedagoga palīdzību raksturo lietvārdu.</p> <p>Ir priekšstats par lietvārdu iedalījumu.</p> <p>Mācās gramatiski pareizi pierakstīt lietvārdus, kas apzīmē dzīvu būtņu un priekšmetu nosaukumus.</p> <p>Mācās nošķirt sugas vārdus no īpašvārdiem, noteikt dzimti, skaitli.</p> <p>Vingrinās lietvārdu lietošanā vienskaitļa un daudzskaitļa nominatīvā.</p> <p>Mācās noteikt lietvārdu dzimti teikumā.</p> <p>Mācās noteikt lietvārdu skaitli teikumā.</p>

Tēma	Stundu skaits	Temats	Mācību darbības un vēlamais rezultāts
Īpašības vārds	10	<p>Jēdziens par īpašības vārdu</p> <p>Īpašības vārda saskaņošana ar lietvārdu</p> <p>Priekšmetu pazīmes un īpašību nosaukumi (lielums, krāsa, materiāls), to grupēšana</p> <p>Cilvēku un dzīvnieku īpašības</p> <p>Īpašības vārdu dzimte</p> <p>Īpašības vārdu skaitlis</p>	<p>Mācās saprast jēdzienu “īpašības vārds”.</p> <p>Lieto īpašības vārdus stāstījuma veidošanā.</p> <p>Mācās lietot īpašības vārdus aprakstā.</p> <p>Mācās saskatīt īpašības vārdus daiļliteratūrā un sarunvalodā.</p> <p>Mācās izvēlēties priekšmetiem atbilstošas pazīmes.</p> <p>Mācās cilvēkiem un dzīvniekiem piemērot atbilstošas īpašības.</p> <p>Mācās noteikt īpašības vārdu dzimti.</p> <p>Mācās noteikt īpašības vārdu skaitli.</p> <p>Vingrinās veikt mutiski un rakstiski dažāda veida uzdevumus: redzes un dzirdes diktātus, vingrinājumus ar uzdevumu.</p>
Darbības vārds	10	<p>Jēdziens par darbības vārdu</p> <p>Darbības vārdu pamatforma</p> <p>Darbības vārdu vienkāršie laiki un personas</p> <p>Darbības vārdu saskaņošana</p>	<p>Mācās noteikt vārdus, kas izsaka darbību.</p> <p>Mācās darināt darbības vārdus pamatformā (<i>ko darīt?</i>).</p> <p>Mācās saklausīt, saskatīt un lietot teikumā darbības vārdus, mācās lietot darbības vārdu vienkāršo laiku formas – tagadni, pagātņi un nākotni.</p> <p>Prot saskatīt tekstā darbības vārdus, to vienkāršos laikus un darbības veicēju – personu.</p> <p>Mācās lietot darbības vārdus kopā ar vārdiem <i>tu</i> un <i>jūs</i> pieklājības frāzēs.</p> <p>Ir priekšstats par darbības vārdu maiņu vienkāršajos laikos un personās.</p>

Tēma	Stundu skaits	Temats	Mācību darbības un vēlamais rezultāts
Vārdu savstarpējais saistījums teikumā	15	<p>Jēdziens par vārdu savienojumiem</p> <p>Vārdu savienojumu veidošana</p> <p>Teikumu veidošana no vārdu savienojumiem</p> <p>Vienkāršs nepaplašināts teikums, teikuma virslocekļi – teikuma priekšmets un izteicējs</p>	<p>Mācās veidot vārdu savienojumus ar diviem, trīs un četriem vārdiem.</p> <p>Mācās veidot vārdu savienojumus ar dotajiem jautājumiem.</p> <p>Prot veidot un saskatīt tekstā vārdu savienojumus.</p> <p>Mācās noteikt jautājumus, uz kādiem vārdi teikumā atbild.</p> <p>Mācās uzdot jautājumus vienkāršā nepaplašinātā teikumā pēc teikuma priekšmeta (<i>kas?</i>) un izteicēja (<i>ko dara?</i>, <i>ko darīja?</i>, <i>ko darīs?</i>).</p> <p>Vingrinās pareizi pierakstīt teikumus, diferencē tos pēc izteiktā mērķa un satura.</p> <p>Teikuma beigās pareizi lieto pieturzīmes – punktu, jautājuma zīmi vai izsaukuma zīmi.</p>
Atkārtojums	8	Darbs ar teikumu un tekstu	<p>Saskata tekstā un lieto vienkāršus teikumus, saprot to nozīmi.</p> <p>Ar pedagoga palīdzību uzdod jautājumus vienkāršā nepaplašinātā teikumā pēc teikuma priekšmeta (<i>kas?</i>) un izteicēja (<i>ko dara?</i>, <i>ko darīja?</i>, <i>ko darīs?</i>).</p> <p>Lieto vienkāršus nepaplašinātus un paplašinātus stāstījuma, jautājuma un izsaukuma teikumus savā runā.</p> <p>Veido stāstījumu, lietojot stāstījuma, jautājuma un izsaukuma teikumus.</p> <p>Lasa vienkāršus teikumus, ievērojot atbilstošu intonāciju, pauzes.</p> <p>Mācās izteikties konkrēti un saprotami.</p>

4. klase

Lasīšana

Tēma	Stundu skaits	Temats	Mācību darbības un vēlamais rezultāts
Skolā iet man gribas	6	Skola, tās vērtības, gudrību krāšana, rakstura veidošana (neatmaidība, paškritika, izpalīdzība u. c. rakstura iezīmes) Slinkums, čaklums Sakāmvārdi, parunas	Pilnveido lasīšanas tehniku. Iegaumē saturu un atstāta to. Lasa, mainot balsis intonāciju un ievērojot pieturzīmes teikuma beigās. Mācās saprast sakāmvārdu un parunu nozīmi.
Ai, darbiņi, ai, darbiņi, kā es tevi padarīšu	12	Tautasdziesmas, pasakas un dzejoļi par darba tikumu Darba prasme, aroda apgūšana, darba daudzveidība, nepieciešamība un vajadzība Latviešu tautas pasakas par čaklumu un slinkumu Ieražu svētki – Miķeļdiena	Mācās izteiksmīgi lasīt dažāda veida daiļliteratūras tekstus. Mācās uztvert galveno domu. Analizē rīcību, ar pedagoga palīdzību izdara secinājumus. Patstāvīgi veido stāstījumu. Mācās izteikties īsi un saprotami. Atbild uz jautājumiem, īsi atstāta pasakas saturu.
Ai, rudais rudenīti, ar dzintara mētelīti	18	Latviešu tautasdziesmas pasakas un mīklas par rudeni Pārmaiņas dabā Rudens darbi dārzā Maize, tās taupīšana Ieražu svētki – Mārtiņi	Vingrinās lasīt pareizi un apzināti spēju robežās, cenšas ievērot pieturzīmes. Mācās sadalīt tekstu notikumu secībā. Notikumu un tēlu analīze, novērtējums, atstāsts ar palīdzību. Pastāsta par pārmaiņām dabā, mainoties gadalaikiem. Ir priekšstats par tautas tradīcijām – gadskārtu un citu ieražu svētkiem.

Tēma	Stundu skaits	Temats	Mācību darbības un vēlamais rezultāts
Tēvu zemes mīlestību mēs ar darbiem rādīsim	12	<p>Latvijas vēsture</p> <p>Cilvēku dzīve senos laikos</p> <p>Latviešu tautasdziesmas par mūsu zemes skaistumu</p> <p>Dažādu tautu kultūra un dzīve Latvijā</p> <p>Darba tikums, tā nozīme latviešu dzīvē</p>	<p>Lasa ar izpratni, atstāsta tekstu.</p> <p>Runā no galvas latviešu tautasdziesmas.</p> <p>Ar pedagoga palīdzību veido vienkāršu stāstījuma plānu.</p> <p>Mācās uzdot jautājumus par dzirdēto un redzēto.</p> <p>Atzīmē latvisko tradīciju svētkus, zina ticējumus, parašas, rotaļas un rituālus.</p> <p>Lasa, atstāsta tekstus, lasa lomās, veido dialogus, inscenē notikumus par cilvēku dzīvi mūsu zemē senos laikos.</p> <p>Izteiksmīgi lasa, runā no galvas latviešu tautasdziesmas par darba tikumu.</p>
Pūti, pūti, ziemelīti, Ziemassvētku vakarā	12	<p>Latviešu tautas folklorā par ziemu</p> <p>Dzejoļi un stāsti par ziemas ainavām, dzīvniekiem, putniem (nometniekiem)</p> <p>Cilvēku nodarbošanās ziemā</p> <p>Gadskārtu ieražu svētki – Ziemassvētki</p>	<p>Skaidri un saprotami lasa latviešu tautasdziesmas, pasakas un stāstus.</p> <p>No galvas runā dzejoļus, latviešu tautasdziesmas par ziemu.</p> <p>Spēju robežās iegūst ticējumus, sakāmvārdus par cilvēku dzīvi un norisēm dabā.</p> <p>Inscenē latviešu tautas pasakas par dzīvniekiem.</p> <p>Pastāsta par Ziemassvētkiem, to nozīmi katra latvieša dzīvē.</p> <p>Stāsta par rituāliem, paražām svētku svinēšanā.</p>
Dedziet gaišu uguntiņu, laidiet ziemu istabā	20	<p>Latviešu tautas folklorā par ziemu</p> <p>Bērnu dzeja par ziemas priekiem</p> <p>Pasakas un lugas</p> <p>Ziemas raksturīgākie sporta veidi</p> <p>Veselīgs dzīvesveids ziemas periodā</p>	<p>Skaidri un saprotami lasa latviešu tautasdziesmas, pasakas, stāstus.</p> <p>No galvas runā dzejoļus, latviešu tautasdziesmas par ziemu.</p> <p>Spēju robežās iegūst ticējumus, sakāmvārdus par cilvēku dzīvi, norisēm dabā.</p> <p>Atveido lugu un pasaku varoņus.</p>

Tēma	Stundu skaits	Temats	Mācību darbības un vēlamais rezultāts
		Gadskārtu ieražu svētki – Meteņi	<p>Stāsta par rituāliem, paražām svētku svinēšanā.</p> <p>Pastāsta latviešu tautas pasaku par ziemu.</p> <p>Zina vienkāršus ticējumus.</p> <p>Lasa dzeju par ziemas ainavām.</p> <p>Nosauc ziemas sporta veidus, zina nosaukt to inventāru.</p> <p>Mācās izteikt emocijas par redzēto, dzirdēto, lasīto.</p>
Lēni, lēni Dieviņš brauca	4	<p>Mitoloģiskie tēli – Dievs, Laima, Māra</p> <p>Latviešu tautasdziesmas par Dievu, Laimu, Māru</p> <p>Latviešu tautas pasakas par Dievu, Laimu, Māru</p> <p>Morāle, tikums, melns, balts</p> <p>Mīklas</p>	<p>Pedagoga vadībā īsi raksturo un novērtē mitoloģiskos tēlus – Dievu, Laimu, Māru.</p> <p>Mācās saskaņā ar tekstu mazāk lietotus vārdus, sameklēt vārdus ar līdzīgu nozīmi (sinonīmus) un arī ar pretēju nozīmi (antonīmus).</p> <p>Kolektīvi pedagoga vadībā analizē tekstus, raksturo tēlus, analizē situāciju, meklē risinājumu, mācās paust savas domas.</p> <p>Uztver, saprot, veido mīklas, uzdod un min tās.</p>
Iesim, brāļi, vienu ceļu, vienas domas domāsim	4	<p>Teksti par tautu draudzību, vienotību</p> <p>Bērnu dzīve Latvijā</p> <p>Karavīra tēls agrāk un tagad</p> <p>Es pasaulē</p>	<p>Patstāvīgi lasa tekstu, atbild uz jautājumiem.</p> <p>Pauž savu attieksmi par stāsta saturu.</p> <p>Pedagoga vadībā sadala stāstu pa daļām, sastāda plānu.</p> <p>Mācās sniegt informāciju par sevi, savu vecumu, savām spējām, prasmēm, savu pieredzi, dažādiem notikumiem.</p>

Tēma	Stundu skaits	Temats	Mācību darbības un vēlamais rezultāts
Visums	4	Pasaule ap mums No kā sastāv zeme Par tumsu un gaismu Par miglu un rasu	Patstāvīgi vēro dabas ainavu – debesis, zemi. Raksturo nakti un dienu, saskata atšķirības. Mācās skaidrot dabas parādības – miglu, rasu, lietu, tumsu, gaismu. Iepazīst gadalaiku – rudens, ziemas, pavasara, vasaras – ietekmi uz pārvērtībām dabā, to nozīmi cilvēka dzīvē.
Vilksim košu zelta jostu apkārt savu tēvu zemi	8	Latvijas dabas ainava Dzeja, tautasdziesmas par tēvu zemi, mežiem, upēm, ezeriem, jūru Teikas par upju, ezeru, kalnu, apdzīvotu vietu rašanos Dzeja, tautasdziesmas par Rīgu	Vienkāršiem teikumiem raksturo Latvijas dabas ainavu. Norunā no galvas 2–3 tautasdziesmas un dzejoļus par dabu. Zina atstāstīt teiku par vēsturisku vietu rašanos. Norunā no galvas dzejoli vai tautasdziesmu par Rīgu.
Kas, bērziņ, tev apsedza tādu zaļu villainīti	20	Dzīvas dabas atmoda pavasarī Tautasdziesmas, mīklas un ticējumi par Lieldienām Gājputnu atgriešanās Laika apstākļi pavasarī Cilvēku aktivitātes pavasarī, darbi dārzā Dabas aizsardzība	Mācās patstāvīgi stāstīt par Lieldienām, prot norunāt no galvas tautasdziesmas, nosauc ticējumus, zina mīklas. Raksturo pavasarī esošās pārvērtības dabā, norises tuvākajā apkārtnē. Saskata tekstā cilvēku nodarbošanos pavasarī, raksturo to, mācās saskatīt cēloņsakarības. Stāsta par personīgo pieredzi dabas saudzēšanā, atbild uz jautājumiem par dabas aizsardzību.

Tēma	Stundu skaits	Temats	Mācību darbības un vēlamais rezultāts
Maijs – godināsim Latviju, sveiksim māmiņas	10	<p>Dzejoļi un stāsti par Darba svētkiem</p> <p>4. maijs – Latvijas Neatkarības deklarācijas pasludināšanas diena</p> <p>Mātes diena</p> <p>Latviešu tautas pasakas par bārenītes tēlu</p> <p>Ģimenes nozīme cilvēka dzīvē</p> <p>Attiecības ģimenē</p> <p>Bērnu draudzība, sirsnība, godīgums, pateicība saviem vecākiem</p>	<p>Izteiksmīgi lasa dzeju.</p> <p>Mācās atrast informāciju dažādos vienkāršos informācijas avotos.</p> <p>Lasa tekstus par Latvijas vēsturi, zina vēsturiskos faktus.</p> <p>Mācās norunāt no galvas dzeju, tautasdziesmas par māti.</p> <p>Ir iepazinies ar bārenītes tēlu latviešu tautas folklorā.</p> <p>Patstāvīgi lasa, atstāsta lasīto, pauž savu pieredzi.</p>
Vasara ir klāt	10	<p>Pavasara krāšņums dabā</p> <p>Augu daudzveidība</p> <p>Putnu dzīve</p> <p>Kukaiņu daudzveidība</p> <p>Latviešu tautasdziesmas, dzejoļi, skaitāmpanti par cilvēku aktivitātēm pavasarī</p> <p>Veselīgs dzīvesveids kopā ar dabu</p>	<p>Lasa tekstus par pavasara krāšņo dabu, meklē tēlainus vārdu savienojumus, sinonīmus, antonīmus.</p> <p>Saskata tekstā dzīvās pasaules pārvērtības pavasarī, stāsta par tām.</p> <p>Stāsta par vērojumiem pavasarī, paužot savu pieredzi.</p> <p>Mācās saklausīt un izteikt sajūsma, nodomu, nožēlu, neapmierinātību.</p> <p>Norunā no galvas latviešu tautasdziesmas par pavasari, putniem un dzīvo dabu.</p> <p>Saprot dabas veselīgo ietekmi uz cilvēka dzīvi.</p>

5. klase

Tēma	Stundu skaits	Temats	Mācību darbības un vēlamais rezultāts
Valoda	2	Valoda saziņā	<p>Ir iepazinies ar verbāliem un neverbāliem saziņas līdzekļiem.</p> <p>Ir pamatzināšanas par valodas runas un rakstu formu.</p>
Teikums	8	<p>Teikuma jēdziens</p> <p>Teikuma veidošana no dotajiem vārdiem</p> <p>Teksta sadalīšana teikumos</p> <p>Teikuma paplašināšana</p>	<p>Ir priekšstats par teikumu.</p> <p>Mutiski un rakstiski sakārto vārdus teikumā.</p> <p>Ir priekšstats par lielo sākumburtu.</p> <p>Mācās sadalīt tekstu teikumos (runā un rakstos).</p> <p>Mācās uztvert dotās teikuma daļas jēgu un, pabeidzot to, veido saprotamu teikumu.</p> <p>Mācās izrunāt teikumus pareizā intonācijā.</p> <p>Mācās atšķirt teikumus pēc intonācijas pedagoga un klasesbiedru runā.</p> <p>Raksta, lietojot pareizas teikuma beigu pieturzīmes.</p>
Teikuma iedalījums pēc izteikuma mērķa	8	<p>Stāstījuma teikums</p> <p>Izsaukuma teikums</p> <p>Jautājuma teikums</p>	<p>Lasa vienkāršus paplašinātus teikumus, ievērojot atbilstošu intonāciju un pauzes.</p> <p>Papildina vienkāršu nepaplašinātu teikumu.</p> <p>Saskata un nošķir vienkāršus paplašinātus teikumus ar dažādām beigu pieturzīmēm (.?!) tekstā.</p> <p>Nošķir teikumus pēc intonācijas un satura.</p> <p>Veido savu tekstu, lietojot stāstījuma, jautājuma un izsaukuma teikumus.</p>

Tēma	Stundu skaits	Temats	Mācību darbības un vēlamais rezultāts
Vārdu saistījums teikumā	10	Patstāvīgi vārdi un palīgvārdi Teikuma virslocekļi	<p>Ir pamatzināšanas par vārdu saistījumu teikumā.</p> <p>Mācās uzdot jautājumus par teikuma locekļiem.</p> <p>Ir elementāras zināšanas par patstāvīgiem vārdiem (teikuma locekļi) un palīgvārdiem.</p> <p>Ir elementāras zināšanas par teikuma priekšmetu (<i>kas?</i>) un izteicēju (<i>ko dara?, ko darīja?, ko darīs?</i>).</p>
Teikuma locekļi	8	Teikuma priekšmets Izteicējs Teikuma palīglocekļi Vienkāršs teikums Teikuma iedalījums pēc uzbūves Teikuma paplašināšana	<p>Ir pamatzināšanas par teikuma priekšmeta un izteicēja saistību.</p> <p>Mācās jautāt par teikuma virslocekļiem.</p> <p>Mācās noteikt teikuma palīglocekļus.</p> <p>Mācās veidot sakarīgus teikumus, izprotot to saturu.</p> <p>Pazīst vienkāršu teikumu un zina tā iedalījumu pēc uzbūves (vienkārši paplašināts, nepaplašināts).</p> <p>Mācās atšķirt vienkāršus teikumus pēc uzbūves.</p> <p>Mācās paplašināt vienkārši nepaplašinātu teikumu.</p>

Tēma	Stundu skaits	Temats	Mācību darbības un vēlamais rezultāts
Skaņu mācība	10	<p>Skaņa un burts</p> <p>Mazie un lielie burti</p> <p>Alfabēts</p> <p>Zilbe</p> <p>Skaņu iedalījums</p> <p>Patskaņi, divskaņi, līdzskaņi</p> <p>Balsīgie un nebalsīgie līdzskaņi</p> <p>Divi vienādi līdzskaņu burti</p>	<p>Saprot, ka skaņas apzīmējums rakstos ir burts.</p> <p>Katrai skaņai uzraksta atbilstošu mazo un lielo burtu.</p> <p>Vingrinās lielo burtu lietojumā, rakstot īsus dzirdes diktātus, veicot norakstus.</p> <p>Ir priekšstats par alfabētu un tā lietošanu.</p> <p>Vingrinās sakārtot vārdus alfabētiskā secībā.</p> <p>Zina, ka no vairākām skaņām veidojas zilbe. Nosaka zilbju skaitu vārdos. Vingrinās vārdus dalīt zilbēs.</p> <p>Saklausā un atpazīt patskaņus, divskaņus, līdzskaņus, mācās pareizi tos izrunāt un lietot rakstos.</p> <p>Vingrinās pēc dzirdes atšķirt īsās, garās skaņas un pareizi tās lietot rakstos.</p> <p>Ir priekšstats par to, ka vārdos blakus var būt divi vienādi līdzskaņu burti. Mācās tekstā ievietot trūkstošo burtu.</p>
Vārdu mācība	10	<p>Vārdu saimes</p> <p>Sakne, galotne, piedēklis, piedēklis</p> <p>Jaunu vārdu atvasināšana ar piedēkli</p> <p>Vārdu dalīšana pārņemšanai jaunā rindā</p>	<p>Ir elementāras zināšanas par vārdu saimēm.</p> <p>Ir priekšstats par vārdu sastāvu.</p> <p>Vingrinās noteikt vārdos sakni, galotni, piedēkli un piedēkli.</p> <p>Mācās saprast, kā mainās vārda nozīme, ja mainās piedēklis.</p> <p>Vingrinās tekstā atrast vārdu ar piedēkli un pareizi šo vārdu dalīt zilbēs, atdalot piedēkli.</p> <p>Saprot un pareizi lieto vārdu dalīšanu zilbēs pārņemšanai jaunā rindā.</p>

Tēma	Stundu skaits	Temats	Mācību darbības un vēlamais rezultāts
Lietvārds	18	Īpašvārdi un sugas vārdi Lietvārdu dzimte Lietvārdu galotnes pamatformā Lietvārdu skaitlis Lietvārdu locījumu nosaukumi, jautājumi Lietvārdu locīšana saistītā runā un rakstos	Lieto jēdzienu “lietvārds”. Mācās lietvārdus atpazīt sarunvalodā un rakstītā tekstā, raksturo tos. Atpazīst runā un rakstos lietvārdus, kas rakstāmi ar lielo sākumburtu. Ir pamatzināšanas par lietvārdu dzimti. Mācās noteikt lietvārdu dzimti, to saskaņot teikumā. Ir iepazinies ar lietvārdu galotnēm pamatformā. Prot noteikt lietvārdu skaitli. Mācās noteikt lietvārdu skaitli, to saskaņot teikumā. Ir iepazinies ar lietvārdu locījumiem un jautājumiem. Vingrinās pareizi izrunāt sieviešu un vīriešu dzimtes lietvārdu locījumu formas un lietot tās saistītā runā un rakstos.
Īpašības vārds	10	Īpašības vārda dzimte Īpašības vārda skaitlis Īpašības vārda pamatjautājumi	Lieto jēdzienu “īpašības vārds”. Mācās īpašības vārdus atpazīt sarunvalodā, rakstītā tekstā, raksturot tos, izprotot to saistību ar lietvārdiem. Nosaka īpašības vārdu dzimti. Vingrinās veidot vienkāršus paplašinātus teikumus, izmantojot īpašības vārdus un saskaņojot galotnes. Mācās noteikt īpašības vārdu skaitli. Prot raksturot sevi un citus, izmantojot īpašības vārdus.

Tēma	Stundu skaits	Temats	Mācību darbības un vēlamais rezultāts
Darbības vārds	10	Darbības vārdi – darbību vai stāvokļa apzīmētāji Darbības vārdu jautājumi Darbības vārdu nozīmes daudzveidība	Lieto jēdzienu “darbības vārds”. Atpazīst darbības vārdus sarunvalodā, rakstītā tekstā, raksturo tos. Ir priekšstats par darbības vārdu maiņu vienkāršajos laikos un personās. Vingrinās noteikt darbības vārdus runā un rakstos, izmantojot jautājumus (<i>ko darīja?, ko dara?, ko darīs?</i>). Ir priekšstats par darbības vārdu nozīmes daudzveidību.
Vietniekvārds	2	Personu vietniekvārdi	Ir priekšstats par jēdzienu “vietniekvārds”. Prot personu uzrunāt atbilstoši situācijai. Prot rakstīt vēstuli, izmantojot <i>Tu</i> un <i>Jūs</i> , <i>Tavs</i> un <i>Jūsu</i> . Vingrinās rakstīt apsveikumus un vēstules.
Lietišķie raksti	5	Adrese Apsveikums Vēstule	Prot pareizi noformēt lietišķos rakstus. Apzinās pieklājīgas uzrunas normas. Mācās ievērot pareizrakstību rakstos. Noformē rakstos savu dzīvesvietas adresi.
Atkārtojums	4	Darbs ar tekstu	Nostiprina mācītās prasmes.

6. klase

Tēma	Stundu skaits	Temats	Mācību darbības un vēlamais rezultāts
Valoda	1	Dzimtā valoda	Saprot valodas nozīmi saziņā, domu izteikšanā un mācību procesā. Ciena savu dzimto valodu.
Teikums	15	Teikuma iedalījums pēc izteikuma mērķa Stāstījuma teikums Jautājuma teikums Teikums, kura beigās ir izsaukuma zīme	Atpazīst un spēj atrast tekstā pēc izteikuma mērķa un emocionālās nokrāsas dažādus teikumus. Saklausa pēc emocionālās nokrāsas dažādus teikumus un mācās tos rakstīt, liekot pareizās pieturzīmes. Vingrinās patstāvīgi veidot pēc izteikuma mērķa un emocionālās nokrāsas dažādus teikumus. Raksta apsveikumu.
Vārds un teikums	4	Vārdu savienojumi Patstāvīgi vārdi un palīgvārdi	Mācās noteikt vārdus teikumā, kuri neatbild uz jautājumiem, bet veido vārdu savienojumus kopā ar vārdiem, kuri atbild uz jautājumiem (<i>uz, pie, aiz</i> u. c. prievārdi). Mācās noteikt vārdus teikumā, kuri neatbild uz jautājumiem (<i>un, lai, bet, ka</i>).

Tēma	Stundu skaits	Temats	Mācību darbības un vēlamais rezultāts
Teikuma locekļi	15	Teikuma priekšmets Izteicējs, kas atbild uz jautājumiem: <i>ko dara?</i> , <i>ko darīja?</i> , <i>ko darīs?</i> Teikuma palīglocekļi Vienkāršs nepaplašināts teikums Vienkāršs paplašināts teikums Teikuma paplašināšana ar teikuma palīglocekļiem	Vingrinās atrast teikumā teikuma priekšmetu. Vingrinās atrast teikumā izteicēju, kas atbild uz jautājumu <i>ko dara?</i> . Veido vienkāršus nepaplašinātus un vienkāršus paplašinātus teikumus. Mācās paplašināt teikumus, domā par vārdu secību teikumā.
Vienlīdzīgi teikuma locekļi	10	Vienlīdzīgi teikuma virslocekļi Pieturzīmes vienkāršos teikumos ar vienlīdzīgiem teikuma locekļiem	Mācās noteikt vienlīdzīgus teikuma priekšmetus un izteicējus. Mācās veidot teikumus, kuros ir vienlīdzīgi teikuma priekšmeti un izteicēji. Mācās rakstos likt pieturzīmes vienkāršos teikumos ar vienlīdzīgiem teikuma locekļiem. Mācās lietot un saskatīt vienlīdzīgus teikuma locekļus vienkāršā teikumā.
Uzruna	8	Uzruna teikuma sākumā Uzruna teikuma beigās	Mācās izprast jēdzienu “uzruna”. Mācās saklausīt uzrunu sarunā un pazīt to tekstā. Mācās likt pieturzīmes teikumā ar uzrunu, ja uzruna atrodas teikuma sākumā vai beigās. Vingrinās veidot teikumus ar uzrunu.

Tēma	Stundu skaits	Temats	Mācību darbības un vēlamais rezultāts
Vārda sastāvs	10	<p>Vārda sakne un galotne</p> <p>Radniecīgi vārdi</p> <p>Jēdziens par vārda sastāvdaļām</p> <p>Vārdu darināšana ar priedēkli</p> <p>Pirmatnīgi un atvasināti vārdi</p> <p>Salikteņi. Salikteņu darināšana un pareizrakstība</p>	<p>Ir priekšstats par vārdu radniecību pēc nozīmes, t. i., pēc kopējas saknes, prot apzināti darināt jaunus vārdus.</p> <p>Saskata vārdu sakni un galotni, ir priekšstats par priedēkli.</p> <p>Mācās atšķirt pirmatnīgus vārdus no atvasinātiem vārdiem.</p> <p>Pazīst galotni kā vārda daļu, kas mainās.</p> <p>Pazīst priedēkli un piedēkli.</p> <p>Mācās darināt jaunus vārdus ar priedēkli un pareizi rakstīt tos.</p> <p>Mācās atdalīt priedēkli no vārda un pārnest vārdu ar priedēkli jaunā rindā.</p> <p>Veido salikteņus no dotajiem vārdiem un vingrinās to pareizrakstībā. Mācās sadalīt salikteņus.</p>
Lietvārds	11	<p>Jēdziens par lietvārdu</p> <p>Lietvārdi, kas rakstāmi ar lielo sākumburtu</p> <p>Adrese</p> <p>Lietvārda skaitlis</p> <p>Lietvārda dzimte</p> <p>Lietvārdu locījumi, lietvārda galotņu maiņa locījumos</p> <p>Lietvārdu pareizrakstība</p>	<p>Ir elementāras zināšanas par lietvārdu.</p> <p>Saprot, ka lietvārdi ir priekšmetu, dzīvu būtņu, vielu, dabas parādību un dzīves parādību nosaukumi.</p> <p>Vingrinās atrast lietvārdus dotajā tekstā.</p> <p>Zina, ka ir lietvārdi, kas rakstāmi ar lielo sākumburtu.</p> <p>Raksta cilvēku vārdus, uzvārdus un dzīvnieku vārdus ar lielo sākumburtu.</p> <p>Lieto lielo sākumburtu ģeogrāfiskos nosaukumos.</p> <p>Mācās rakstīt svētku un atzīmējamo dienu nosaukumus.</p> <p>Nosaka lietvārda skaitli un pārveido lietvārdus daudzskaitlī/vienskaitlī.</p> <p>Nosaka lietvārda dzimti.</p>

Tēma	Stundu skaits	Temats	Mācību darbības un vēlamais rezultāts
			<p>Mācās pazīt sieviešu dzimtes lietvārdus, kuriem vienskaitļa nominatīvā ir galotne -s, atšķir tos no vīriešu dzimtes lietvārdiem.</p> <p>Mācās grupēt vīriešu dzimtes un sieviešu dzimtes lietvārdus pēc to galotnēm vienskaitļa nominatīvā.</p> <p>Ir pamatzināšanas par lietvārdu locīšanu, prot pārveidot lietvārdu pamatformā – vienskaitļa nominatīvā.</p> <p>Vingrinās lietvārdu pareizrakstībā.</p>
Īpašības vārds	8	<p>Īpašības vārda dzimte, skaitlis</p> <p>Īpašības vārda saskaņošana ar lietvārdu</p>	<p>Saprot jēdzienu “īpašības vārds”.</p> <p>Pievieno lietvārdam īpašības vārdu.</p> <p>Nosaka īpašības vārda dzimti un skaitli.</p> <p>Mācās lietot īpašības vārdus teikumā, vingrinās aprakstīt kādu priekšmetu, dabas objektu, izmantojot īpašības vārdus.</p>
Vietniekvārds	8	<p>Personu vietniekvārdu lietošana</p> <p>Personu vietniekvārda skaitlis, personas</p>	<p>Saprot personu vietniekvārdu lietojumu.</p> <p>Mācās noteikt vietniekvārdu personu un skaitli.</p> <p>Mācās lietot iederīgus personu vietniekvārdus saziņā.</p>
Darbības vārds	10	<p>Darbības vārda locījumi</p> <p>Darbības vārda laiki</p>	<p>Mācās saklausīt, saskatīt un lietot teikumā darbības vārdus.</p> <p>Mācās lietot darbības vārdu vienkāršo laiku formas – tagadni, pagātņi un nākotni.</p>
Lietišķie raksti	3	<p>Apsveikums</p> <p>Iesniegums</p>	<p>Raksta apsveikumu.</p> <p>Mācās rakstīt iesniegumu.</p> <p>Raksta savu dzīvesvietas adresi.</p>

Tēma	Stundu skaits	Temats	Mācību darbības un vēlamais rezultāts
Atkārtojums	2	Darbs ar tekstu	Nostiprina mācītās prasmes, veic vingrinājumus, kuros praktiski izmanto apgūtās prasmes.

7. klase

Tēma	Stundu skaits	Temats	Mācību darbības un vēlamais rezultāts
Valoda	1	Valodas nozīme cilvēka un sabiedrības dzīvē	Saprot dzimtās valodas apguves nozīmi mācību procesā. Mācās novērtēt nacionālās valodas nozīmi cilvēka dzīvē.
Teikums	13	Vienkāršs nepaplašināts un vienkāršs paplašināts teikums Teikuma iedalījums pēc izteikuma veida Pieturzīmes teikumu beigās	Nošķir stāstījuma teikumus no jautājuma teikumiem un izsaukuma teikumiem pēc intonācijas. Vingrinās likt iederīgu pieturzīmi teikuma beigās. Vingrinās veidot vienkāršu tekstu, lieto dažāda veida teikumus pēc izteikuma mērķa.
Vārds un teikums	4	Patstāvīgi vārdi un palīgvārdi Vārdu saistījums teikumā	Ir priekšstats par palīgvārdiem teikumā. Vingrinās noteikt teikumā palīgvārdus un vārdus, ar kuriem tie ir saistīti.
Teikuma locekļi	11	Teikuma priekšmets un izteicējs Izteicējs, kas atbild uz jautājumiem <i>kas ir?, kāds ir?</i> Teikuma palīглоcekļi Teikuma paplašināšana ar teikuma palīглоcekļiem	Māk teikumā noteikt teikuma priekšmetu un izteicēju, kas atbild uz jautājumiem <i>ko dara?, ko darīja? ko darīs?</i> Mācās noteikt vienkāršā teikumā izteicēju, kas atbild uz jautājumiem <i>kāds ir?, kāds bija?, kāds būs?</i> Zina, ka teikuma virslocekļi veido vienkāršu nepaplašinātu teikumu. Mācās paplašināt vienkāršus nepaplašinātus teikumus ar teikuma palīглоcekļiem.

Tēma	Stundu skaits	Temats	Mācību darbības un vēlamais rezultāts
Vienlīdzīgi teikuma locekļi	6	Vienlīdzīgi teikuma virslocekļi, to saistīšanas līdzekļi Vienlīdzīgi teikuma palīglocekļi Pieturzīmes teikumā ar vienlīdzīgiem teikuma locekļiem	Saskata teikumā vienlīdzīgus teikuma locekļus. Saskata un izvēlas saikļus vienlīdzīgu teikuma locekļu saistīšanai, lieto iederīgas pieturzīmes. Mācās veidot un izteiksmīgi lasīt teikumus, kuros ir vienlīdzīgi teikuma locekļi, un likt šajos teikumos iederīgas pieturzīmes.
Uzruna	4	Pieturzīmes teikumā ar uzrunu teikuma sākumā, vidū, beigās	Mācās saklausīt un saskaņot tekstā uzrunu. Mācās nošķirt tekstā uzrunu no citām teksta vienībām, lietojot pieturzīmes tās atdalīšanai. Mācās likt pieturzīmes teikumā ar uzrunu, ja uzruna atrodas teikuma vidū. Vingrinās lietot pieturzīmes uzrunas atdalīšanai tekstā. Vingrinās ievērot pieklājīgas uzrunas normas.
Salikts teikums	13	Salikts sakārtots teikums Komats starp salikta teikuma daļām Saistītātvārdi – <i>un, bet</i> Salikts pakārtots teikums Virsteikums un palīgteikums (virsteikums pirms palīgteikuma) Palīgteikuma ievadītātvārdi – <i>ka, lai, kam, kur, kas</i> u. c.	Veido priekšstatu par saliktu teikumu. Veido priekšstatu par saliktu sakārtotu teikumu un tā pareizrakstību. Mācās likt pieturzīmes vienkāršas struktūras saliktos teikumos ar saikļiem <i>un, bet</i> . Veido priekšstatu par saliktu pakārtotu teikumu, virsteikumu un palīgteikumu, ja palīgteikums atrodas aiz virsteikuma. Mācās likt pieturzīmes vienkāršas struktūras saliktos pakārtotos teikumos, kuros palīgteikums atrodas aiz virsteikuma.

Tēma	Stundu skaits	Temats	Mācību darbības un vēlamais rezultāts
Lietvārds	14	<p>Lietvārdi, kas rakstāmi ar lielo sākumburtu, to pareizrakstība</p> <p>Lietvārdu dzimte, skaitlis</p> <p>Lietvārdi, kam nominatīvā ir galotne -s</p> <p>Vienskaitlinieki un daudzskaitlinieki</p> <p>Lietvārdu locīšana</p> <p>Lietvārdu pareizrakstība</p>	<p>Zina, kas ir lietvārds, prot noteikt lietvārdus tekstā.</p> <p>Zina, ka ir lietvārdi, kas rakstāmi ar lielo sākumburtu.</p> <p>Vingrinās lietot lielo sākumburtu svētku, atzīmējamo dienu un ģeogrāfiskajos nosaukumos.</p> <p>Raksta savai dzīvesvietai tuvākās apkārtnes ģeogrāfiskos nosaukumus.</p> <p>Mācās rakstīt grāmatu, žurnālu, avīžu un filmu nosaukumus ar lielo sākumburtu.</p> <p>Atšķir vīriešu dzimtes un sieviešu dzimtes lietvārdus pēc to galotnēm vienskaitļa nominatīvā.</p> <p>Vingrinās atšķirt sieviešu un vīriešu dzimtes lietvārdus, kam vienskaitļa nominatīvā ir galotne -s.</p> <p>Nosaka lietvārda skaitli un pārveido vīriešu un sieviešu dzimtes lietvārdus vajadzīgajā skaitlī.</p> <p>Ir priekšstats par vienskaitliniekiem un daudzskaitliniekiem.</p> <p>Vingrinās pārveidot lietvārdus locījumos.</p> <p>Vingrinās lietvārdu pareizrakstībā.</p>
Īpašības vārds	12	<p>Priekšmeti un dzīvas būtnes</p> <p>Īpašības vārda dzimte un skaitlis</p> <p>Īpašības vārda locījumi</p> <p>Īpašības vārda saskaņošana ar lietvārdu dzimtē, skaitlī un locījumā</p>	<p>Nosauc priekšmetu vai dzīvu būtni pazīmes.</p> <p>Nosaka tekstā īpašības vārdus.</p> <p>Saskaņo īpašības vārdus ar lietvārdiem.</p> <p>Bagātina vārdu krājumu ar īpašības vārdiem, lieto īpašības vārdu sinonīmus.</p> <p>Veido teikumus, kuros ir īpašības vārdi.</p> <p>Vingrinās apraksta veidošanā, lieto dažādus īpašības vārdus.</p> <p>Vingrinās īpašības vārdu pareizrakstībā.</p>

Tēma	Stundu skaits	Temats	Mācību darbības un vēlamais rezultāts
Vietniekvārds	4	Personu vietniekvārdi Personu vietniekvārdu lietošana runā un rakstos 2. personas vietniekvārdu pareizrakstība vēstulēs Ielūgums	Lieto iederīgus personu vietniekvārdus saziņā. Nosaka personu vietniekvārdu skaitli un personu. Vingrinās pareizi lietot vietniekvārdu teikumā dažādos locījumos, īpašu uzmanību pievēršot ģenitīva un akuzatīva locījumiem (<i>pie kā?, ar ko?</i>). Vingrinās rakstīt vēstuli, ievērojot 2. personas vietniekvārdu pareizrakstību vēstulēs.
Darbības vārds	14	Nenoteiksme. Darbības vārda galotnes nenoteiksmē Nenoteiksmes pareiza izruna un pareizrakstība Darbības vārda personas un skaitļi Darbības vārda laiki Darbības vārds tagadnē, pagātnē un nākotnē	Saklausā runā un saskata rakstos darbības vārdus. Ir elementāras zināšanas par darbības vārda pamatformu – nenoteiksmi. Mācās noteikt darbības vārda pamatformas. Vingrinās pareizi rakstīt darbības vārdus nenoteiksmē. Veido priekšstatu par darbības vārda locīšanu. Vēro, kā mainās darbības vārdi personās, skaitļos un laikos.
Skaitļa vārds	4	Skaitļa vārda iedalījums pēc nozīmes Pamata un kārtas skaitļa vārdi Skaitļa vārda pareizrakstība	Ir priekšstats par skaitļa vārdu. Mācās atšķirt skaitļa vārdu iedalījumu pēc nozīmes. Prot rakstīt pamata un kārtas skaitļa vārdus ar cipariem. Vingrinās skaitļa vārda pareizrakstībā.
Lietišķie raksti	2	Ielūgums Apsveikums	Mācās nošķirt galveno informāciju no blakus informācijas. Raksta ielūgumu, apsveikumu.
Atkārtojums	3	Darbs ar tekstu	Atkārtoti un sistematizē mācīto. Veic dažādus vingrinājumus, kuros izmanto iegūtās zināšanas un prasmes.

8. klase

Tēma	Stundu skaits	Temats	Mācību darbības un vēlamais rezultāts
Vienkāršs teikums	10	Teikuma iedalījums pēc izteikuma mērķa Pieturzīmes teikuma beigās Stāstījuma teikums Jautājuma teikums Teikums, kura beigās ir izsaukuma zīme (izsaukuma teikums, rosinājuma teikums, vēlējuma teikums)	Lieto iederīgas pieturzīmes teikuma beigās. Izsaka jautājumu, lūgumu un vēlēšanos. Veido dialogu, lieto pēc emocionālās nokrāsas un izteikuma mērķa dažādus teikumus. Raksta vienkāršus tekstus, spēj aprakstīt kādu notikumu, vingrinās radošu tekstu rakstīšanā.
Vārds un teikums	2	Vārdu savienojumi Patstāvīgi vārdi un palīgvārdi	Nosaka tekstā palīgvārdus. Nosaka tekstā vārdus, kuri neatbild uz jautājumiem, bet veido vārdu savienojumus kopā ar vārdiem, kuri atbild uz jautājumiem (<i>uz, pie, aiz</i> u. c. prievārdi).
Teikuma locekļi	8	Teikuma loceklis, izteikts ar patstāvīgu vārdu Teikuma loceklis, izteikts ar patstāvīgu vārdu un palīgvārdu Teikuma virslocekļi Teikuma priekšmets un izteicējs Izteicējs, kas izteikts ar diviem vārdiem Teikuma palīglocekļi, kas norāda vietu, laiku un veidu	Patstāvīgi nosaka teikuma locekļu skaitu teikumā. Nosaka teikumā teikuma priekšmetu. Atrod teikumā izteicēju, kas atbild uz jautājumu <i>ko dara?</i> . Vingrinās noteikt teikumā izteicēju, kas atbild uz jautājumu <i>kāds ir?, kas ir?</i> . Mācās noteikt teikumā izteicēju, kas atbild uz jautājumu <i>kas ir?, kas bija?, kas būs?</i> . Veido vienkāršus nepaplašinātus un vienkāršus paplašinātus teikumus.

Tēma	Stundu skaits	Temats	Mācību darbības un vēlamais rezultāts
Vienlīdzīgie teikuma locekļi	5	Vienlīdzīgie teikuma locekļi, to saistība Pieturzīmju lietošana teikumos ar vienlīdzīgiem teikuma locekļiem	Nosaka vienlīdzīgus teikuma locekļus, uztver saistījuma līdzekļus un ievēro pareizrakstību. Lieto pieturzīmes teikumu beigās.
Vienkārša teikuma iedalījums pēc uzbūves	2	Vienkāršs nepaplašināts teikums un vienkāršs paplašināts teikums Teikuma paplašināšana ar teikuma palīglocekļiem	Veido vienkāršus nepaplašinātus un vienkāršus paplašinātus teikumus. Paplašina vienkāršus nepaplašinātus teikumus ar teikuma palīglocekļiem. Veido teikumus ar vienlīdzīgiem teikuma locekļiem.
Uzruna	6	Uzruna teikuma sākumā, vidū un beigās Jēdziens par uzrunas grupu Uzrunas grupa teikuma sākumā, vidū un beigās Pieturzīmes teikumos ar uzrunu vai uzrunas grupu	Zina, kas ir uzruna, māk noteikt uzrunas atrašanās vietu teikumā un pamatot pieturzīmju lietojumu. Mācās izprast jēdzienu “uzrunas grupas”. Mācās saklausīt uzrunas grupu sarunā un pazīt to tekstā. Mācās likt pieturzīmes teikumā ar uzrunas grupu, ja uzrunas grupa atrodas teikuma sākumā, vidū vai beigās. Vingrinās veidot teikumus ar uzrunu un uzrunas grupu, apzinās pieklājīgas uzrunas normas. Mācās izteiksmīgi lasīt teikumus ar uzrunu un uzrunas grupu.
Salikts teikums	14	Salikts sakārtots teikums Salikta sakārtota teikuma daļu saistījums, saistīšanas līdzekļi Pieturzīmes saliktā sakārtotā teikumā Salikts pakārtots teikums	Mācās pareizi lietot runā un rakstos saliktus teikumus. Ir priekšstats par saliktu sakārtotu teikumu un tā pareizrakstību, vingrinās likt pieturzīmes vienkāršas struktūras saliktos teikumos ar saikļiem <i>un, vai, bet</i> . Mācās atšķirt saliktu sakārtotu teikumu no vienkārša teikuma, kurā saiklis <i>un</i> savieno vienlīdzīgus teikumu locekļus.

Tēma	Stundu skaits	Temats	Mācību darbības un vēlamais rezultāts
		<p>Saisītājvārdi – <i>ko, kas, kur, cik, ja, kā, kurš, kāds</i></p> <p>Palīgteikums virsteikuma priekšā un aiz tā</p> <p>Pieturzīmes saliktā pakārtotā teikumā</p> <p>Saliktu teikumu veidošana un lietošana mutvārdu un rakstu valodā</p>	<p>Ir priekšstats par saliktu pakārtotu teikumu, virsteikumu un palīgteikumu, mācās pazīt un izvēlēties palīgteikumu ievadītājvārdus.</p> <p>Mācās lietot dažādus saliktus teikumus runā un rakstos.</p>
Tiešā runa	6	<p>Jēdziens par tiešo runu</p> <p>Piebilde tiešās runas sākumā un beigās</p> <p>Pieturzīmju lietošana</p> <p>Tiešā runa daiļliteratūrā</p>	<p>Veido priekšstatu par tiešās runas teikumu un tā daļām – tiešo runu un piebildi.</p> <p>Mācās rakstīt tiešās runas pieturzīmes – kolu un pēdiņas.</p> <p>Veido izpratni par pieturzīmju lietošanu tiešās runas teikumos, mācās norakstīt tiešās runas teikumus, kuros tiešā runa atrodas aiz piebildes.</p> <p>Mācās saskatīt tiešās runas teikumus tekstā.</p>
Vārdu mācība	5	<p>Patstāvīgie vārdi, palīgvārdi un izsaukmes vārdi</p> <p>Izsaukmes vārdi – <i>ai, re, vai, ak, rau, lūk</i> –, to nozīme teikuma sākumā</p> <p>Pieturzīmju lietošana teikumos ar izsaukmes vārdiem</p>	<p>Atšķir palīgvārdus no patstāvīgiem vārdiem.</p> <p>Veido priekšstatu par izsaukmes vārdiem.</p> <p>Mācās lietot izsaukmes vārdus runā un rakstos.</p> <p>Liek iederīgas pieturzīmes, rakstot teikumus ar izsaukmes vārdiem.</p> <p>Izmanto saziņā izsaukmes vārdus savas emocionālās attieksmes paušanai.</p>
Lietvārds – locīšana, pareizrūna un pareizrakstība Sieviešu dzimtes lietvārdu	11	<p>Lietvārdi – patstāvīgi, lokāmi vārdi</p> <p>Lietvārdu iedalījums – sugas vārdi un īpašvārdi</p>	<p>Nošķir lietvārdus no citām vārdšķirām.</p> <p>Raksta ar lielo sākumburtu ģeogrāfiskos nosaukumus.</p>

Tēma	Stundu skaits	Temats	Mācību darbības un vēlamais rezultāts
locīšana, pareizrūna un pareizrakstība		<p>Lielo sākumburtu lietošana saliktajos nosaukumos</p> <p>Lietvārdu dzimte. Kopdzimtes vārdi</p> <p>Lietvārdu skaitļi. Vienskaitlinieki un daudzskaitlinieki</p> <p>Lietvārdu locījumi</p>	<p>Nošķir ar pēdiņām dažādu izdevumu nosaukumus tekstā.</p> <p>Raksta atsevišķu nozīmīgu valsts iestāžu nosaukumus.</p> <p>Saskata tekstā lietvārdu dzimti, skaitli, locījumu, orientējas latviešu valodas vienskaitlinieku un daudzskaitlinieku lietošanā.</p> <p>Saskata kopdzimtes lietvārdus.</p>
Īpašības vārds	8	<p>Īpašības vārda dzimte un skaitlis</p> <p>Īpašības vārda galotnes</p> <p>Īpašības vārdu saskaņošana ar lietvārdu dzimtē, skaitlī, locījumā</p>	<p>Nošķir īpašības vārdus no citām vārdšķirām.</p> <p>Lieto dažādus īpašības vārdus runā un rakstos.</p> <p>Vingrinās vienādas un pretējas nozīmes īpašības vārdu atrašanā un lietošanā.</p> <p>Ir priekšstats par īpašības vārdu nenoteikto un noteikto galotni.</p> <p>Veido īpašības vārdu salīdzināmās pakāpes.</p> <p>Ortogrāfiski pareizi raksta īpašības vārdus.</p>
Vietniekvārds	4	<p>Personu vietniekvārda skaitlis, personas</p> <p>Norādāmie vietniekvārdi</p> <p>2. personas vietniekvārdu rakstība vēstulēs un iesniegumos</p>	<p>Zina personu vietniekvārdu lietojumu.</p> <p>Nosaka vietniekvārdu personu un skaitli.</p> <p>Lieto iederīgus vietniekvārdus mutvārdos un rakstos.</p>
Darbības vārds	8	<p>Darbības vārdi – patstāvīgi, lokāmi vārdi</p> <p>Nenoteiksme, tās pareizrakstība</p> <p>Darbības vārdu laiki, skaitļi, personas</p>	<p>Nosaka tekstā darbības vārdus.</p> <p>Nosaka darbības vārdu pamatformu. Vingrinās pārveidot darbības vārdus nenoteiksmē.</p> <p>Veido darbības vārdu vienkāršos laikus vienskaitļa un daudzskaitļa personās (tagadne, pagātne, nākotne).</p>

Tēma	Stundu skaits	Temats	Mācību darbības un vēlamais rezultāts
Skaitļa vārds	8	Vienkāršie un saliktie skaitļa vārdi Pamata skaitļa vārdi Kārtas skaitļa vārdi Darbības vārda pareizrakstība	Nošķir skaitļa vārdus no citām vārdšķirām. Vingrinās lasīt un rakstīt pamata un kārtas skaitļa vārdus. Mācās pierakstīt informāciju, izmantojot skaitļa vārdus.
Lietišķie raksti	5	Adrese, vēstule, iesniegums, paskaidrojums	Raksta un pareizi noformē vēstuli, iesniegumu, paskaidrojumu.
Atkārtojums	3	Darbs ar tekstu	Sistematizē zināšanas, veic vingrinājumus, kuros praktiski izmanto apgūtās prasmes.

9. klase

Tēma	Stundu skaits	Temats	Mācību darbības un vēlamais rezultāts
Vienkāršs teikums	10	Teikuma iedalījums pēc izteikuma mērķa Pieturzīmes teikuma beigās Stāstījuma teikums Jautājuma teikums Teikums, kura beigās ir izsaukuma zīme (izsaukuma teikums, rosinājuma teikums, vēlējuma teikums)	Respektē pieturzīmju lietošanu runā un rakstos. Nosaka teikuma iedalījumu pēc izteikuma mērķa. Vingrinās izteikt savas domas gan mutiski, gan rakstiski. Raksta vienkāršus domrakstus. Bagātina savu valodu, lietojot pēc izteikuma mērķa un emocionālās nokrāsas dažādus teikumus.
Teikuma locekļi	7	Teikuma virslocekļi – teikuma gramatiskā centra veidotāji Teikuma priekšmets un izteicējs Izteicējs, kas izteikts ar diviem vārdiem Teikuma palīglocekļi – teikuma paplašinājuma veidotāji	Saprot teikuma locekļu saistījuma nozīmi teikuma satura atklāsmē. Nosaka teikuma virslocekļus. Nosaka teikuma palīglocekļus. Veido apzinātu, loģisku vārdu saistījumu teikumā.
Vienlīdzīgie teikuma locekļi	5	Vienlīdzīgie teikuma locekļi, to saistība Pieturzīmju lietošana teikumos ar vienlīdzīgiem teikuma locekļiem	Saskata un izvēlas saikļus vienlīdzīgu teikuma locekļu saistīšanai, lieto iederīgas pieturzīmes. Izteiksmīgi lasa teikumus ar vienlīdzīgiem teikuma locekļiem, ievērojot pauzes starp tiem.

Tēma	Stundu skaits	Temats	Mācību darbības un vēlamais rezultāts
Uzruna	6	<p>Uzruna teikuma sākumā, vidū un beigās</p> <p>Uzrunas grupa teikuma sākumā, vidū un beigās</p> <p>Pieturzīmes teikuma beigās un teikuma robežās (punkts, jautājuma zīme, izsaukuma zīme teikuma beigās, komats teikumā ar vienlīdzīgiem teikuma locekļiem, uzruna un uzrunas grupu)</p>	<p>Zina, kas ir uzruna un uzrunas grupa, nosaka to tekstā un lieto pieturzīmes atbilstoši pareizrakstības normām.</p> <p>Saprot uzrunas un uzrunas grupas lietošanu dažādās situācijās, apzinās latviešiem raksturīgākos uzrunas veidus.</p> <p>Veido teikumus ar uzrunu un uzrunas grupu.</p> <p>Izteiksmīgi lasa teikumus ar uzrunu un uzrunas grupu.</p> <p>Veido teikumus ar uzrunu un uzrunas grupu.</p>
Salikts teikums	12	<p>Salikts sakārtots teikums</p> <p>Salikta sakārtota teikuma daļu saistījums, saistīšanas līdzekļi</p> <p>Vārdi, kas saista salikta sakārtota teikuma daļas</p> <p>Pieturzīmes saliktā sakārtotā teikumā</p> <p>Salikts pakārtots teikums</p> <p>Nostiprināt jēdzienu par virsteikumu un palīgteikumu</p> <p>Saistītārvārdi</p> <p>Palīgteikums aiz virsteikuma</p> <p>Palīgteikums virsteikuma priekšā</p> <p>Pieturzīmes saliktā pakārtotā teikumā</p> <p>Saliktu teikumu veidošana un lietošana mutvārdos un rakstos</p>	<p>Pareizi lieto runā un rakstos saliktus teikumus.</p> <p>Saskata salikta sakārtota teikuma daļas un daļu saistīšanas līdzekļus, prot likt pieturzīmes starp salikta sakārtota teikuma daļām.</p> <p>Nosaka salikta pakārtota teikuma daļas – virsteikumu un palīgteikumu.</p> <p>Saskata palīgteikumu ievadītārvārdus, prot likt iederīgas pieturzīmes saliktā pakārtotā teikumā.</p> <p>Vingrinās lietot savā runā un rakstos daudzveidīgas teikuma konstrukcijas.</p> <p>Mācās dzirdēto tekstu uztvert kā veselumu.</p>

Tēma	Stundu skaits	Temats	Mācību darbības un vēlamais rezultāts
Tiešā runa	6	<p>Jēdziens par tiešo runu</p> <p>Piebilde tiešās runas sākumā un beigās</p> <p>Pieturzīmju lietošana</p> <p>Tiešā runa izteikta ar stāstījuma, jautājuma teikumu, kā arī ar teikumu, kura beigās liekama izsaukuma zīme</p> <p>Uzruna, uzrunas grupa tiešajā runā</p> <p>Tiešās runas rakstība daiļliteratūrā</p> <p>Tiešās runas lietošana mutvārdos un rakstos</p>	<p>Ir priekšstats par tiešās runas teikumiem.</p> <p>Atšķir tiešās runas teikumu daļas – piebildi un tiešo runu.</p> <p>Mācās tiešās runas teikumus saklausīt runā un saskaņot tekstā.</p> <p>Vingrinās norakstīt tiešās runas teikumus, likt pieturzīmes tiešās runas teikumos un atbilstoši spējām patstāvīgi rakstīt tiešās runas teikumus, kas izteikti ar vienkāršu vai saliktu teikumu.</p>
Vārdu mācība	6	<p>Vārdu sastāvdaļas: sakne, galotne, priedēklis un piedēklis</p> <p>Vārda celms un izskaņa</p> <p>Jaunu vārdu darināšana ar priedēkļiem, to pareizrakstība</p> <p>Gadījumi, kad līdzskaņu izruna vārdos nesaskan ar rakstību</p> <p>Salikteņi, to veidošana un pareizrakstība</p>	<p>Nosaka vārda sastāvdaļas: sakni, galotni, priedēkli, piedēkli.</p> <p>Mācās darināt jaunus vārdus, izmantojot izskaņas un priedēkļus.</p> <p>Nostiprina atvasinātu vārdu un salikteņu pareizrakstību un pareizrakstību.</p> <p>Saprot mācību grāmatās, vārdnīcās un enciklopēdijās izmantotos saīsinājumus.</p>

Tēma	Stundu skaits	Temats	Mācību darbības un vēlamais rezultāts
Izsauksmes vārdi	3	<p>Izsauksmes vārdi, to nozīme teikumā pēc runātāja balss noskaņas (<i>ai, re, rau, lūk, skat, klau, vai</i>)</p> <p>Izsauksmes vārdi, kas radušies no vārdu savienojumiem (<i>labrīt, labdien, paldies</i>)</p> <p>Pieturzīmju lietošana teikumos ar izsauksmes vārdiem</p>	<p>Pazīst tekstā izsauksmes vārdus, prot tos lietot runā un rakstos.</p> <p>Apzinās, ka attiecīgu izsauksmes vārdu lietošanu ietekmē piederība pie sociālajām grupām un to lietojums ir cilvēka kultūras rādītājs.</p>
Lietvārds	8	<p>Lietvārdi – patstāvīgi, lokāmi vārdi</p> <p>Lietvārdu iedalījums – sugas vārdi un īpašvārdi</p> <p>Saliktie nosaukumi ar īpašvārdu nozīmi. Lielo sākumburtu lietošana saliktajos nosaukumos</p> <p>Lietvārdu dzimte. Kopdzimtes vārdi</p> <p>Lietvārdu skaitlis. Vienskaitlinieki un daudzskaitlinieki</p> <p>Lietvārdi ar izskaņām: <i>-ājs, -āja, -ējs, -ēja, -tājs, -tāja, -ība -ītis, -īte, -nīca, -ēklis, -eklis, ēknis, -eknis, -atne, -ātne, -ija</i></p> <p>Lietvārdu locījumi</p> <p>Lietvārdu lietošana mutvārdos un rakstos</p> <p>Lietvārdu analīze</p>	<p>Nošķir lietvārdus no citām vārdšķirām.</p> <p>Lieto lielo sākumburtu lietvārdu pareizrakstībā.</p> <p>Nosaka lietvārdu dzimti, skaitli un locījumu.</p> <p>Zina kopdzimtes lietvārdus, vienskaitliniekus un daudzskaitliniekus.</p> <p>Ortogrāfiski pareizi raksta vienkāršus, atvasinātus un saliktus lietvārdus.</p> <p>Darina lietvārdus ar dažādiem paņēmieniem.</p> <p>Lieto lietvārdus, ievērojot to dzimti, skaitli un locījumu.</p>

Tēma	Stundu skaits	Temats	Mācību darbības un vēlamais rezultāts
Īpašības vārds	7	<p>Īpašības vārdu nozīme priekšmetu vai dzīvu būtnu raksturošanā un valodas bagātināšanā</p> <p>Īpašības vārda galotnes – nenoteiktā un noteiktā galotne</p> <p>Īpašības vārda salīdzināmās pakāpes</p> <p>Īpašības vārdu saskaņošana ar lietvārdu dzimtē, skaitlī, locījumā</p>	<p>Nosaka tekstā īpašības vārdus.</p> <p>Lieto īpašības vārdus lietderīgā dzimtē, skaitlī un locījumā.</p> <p>Mācās saskatīt un lietot īpašības vārdu divējādās galotnes.</p> <p>Mācās salīdzināt un lietot īpašības vārda salīdzināmās pakāpes.</p> <p>Veido vienkāršus tēlainus aprakstus, izmantojot īpašības vārdus.</p>
Vietniekvārds	4	<p>Vietniekvārdu iedalījums</p> <p>Personu un norādāmo vietniekvārdu lietošana</p>	<p>Saprot personu vietniekvārdu lietojumu.</p> <p>Nosaka vietniekvārdu personu un skaitli.</p> <p>Lieto iederīgus vietniekvārdus mutvārdu un rakstu saziņā.</p>
Darbības vārds	8	<p>Darbības vārdi – patstāvīgi, lokāmi vārdi</p> <p>Nenoteiksme, nenoteiksmes pareizrakstība</p> <p>Darbības vārdu laiki, skaitļi, personas</p> <p>Darbības vārdu, kas atvasināti ar piedēkli vai piedēkli, pareizrakstība</p>	<p>Nosaka tekstā darbības vārdus, veidot to pamatformas.</p> <p>Pārveido darbības vārdus vienkāršos laikos vienskaitļa un daudzskaitļa personās (tagadne, pagātne, nākotne).</p> <p>Ortogrāfiski pareizi raksta darbības vārdus.</p>

Tēma	Stundu skaits	Temats	Mācību darbības un vēlamais rezultāts
Skaitļa vārds	5	Pamata skaitļa vārdi un kārtas skaitļa vārdi, to pareizrakstība Skaitļa vārdu apzīmēšana ar cipariem Vienkāršie un saliktie skaitļa vārdi Datuma rakstība Lietvārda saistījums ar lokāmajiem skaitļa vārdiem – desmits, simts, miljons, miljards, tūkstotis – un nelokāmajiem skaitļa vārdiem – desmit, simt, tūkstoš	Raksta pamata un kārtas skaitļa vārdus ar vārdiem un cipariem. Lieto pamata un kārtas skaitļa vārdus, nošķir tos pēc nozīmes. Lieto nelokāmos, lokāmos skaitļa vārdus runā, rakstos. Ir priekšstats par arābu un romiešu ciparu lietošanu.
Apstākļa vārds	5	Jēdziens par apstākļa vārdu Vietas, laika, veida, mēra apstākļa vārdi, to pareizrakstība Apstākļa vārdu praktiska lietošana teikumā	Mācās nošķirt apstākļa vārdus no citām vārdšķirām, saskatīt to nozīmes teikumā. Mācās pareizi rakstīt apstākļa vārdus. Mācās lietot apstākļa vārdus atbilstoši literārās valodas normām. Mācās valodā izmantot dažādas nozīmes apstākļa vārdus, izprot to nozīmi runā.
Lietišķie raksti	10	Apsveikums, adrese, vēstule, iesniegums, anketa, darba līgums, pilnvara u. c.	Apzinās lietišķo rakstu nozīmi. Patstāvīgi vai pēc parauga raksta un noformē lietišķos rakstus.
Atkārtojums	3	Darbs ar tekstu	Sistematizē zināšanas, izmantojot mācību grāmatu un pierakstus.

Mācību sasniegumu vērtēšanas formas un metodiskie paņēmieni

Mācību sasniegumu vērtēšanas kārtību speciālās izglītības programmās nosaka Ministru kabineta 2006. gada 20. jūnija noteikumi Nr. 492 “Mācību sasniegumu vērtēšanas kārtība speciālās izglītības programmās”.

Izglītojamo ar garīgās attīstības traucējumiem mācību sasniegumus vērtē, ievērojot izglītojamo attīstības līmeni, spējas un veselības stāvokli.

Izglītojamā mācību sasniegumus vērtē daudzpusīgi un objektīvi, lai īstenotu šādus principus:

- prasību atklātības un skaidrības princips – prasības tiek formulētas atklāti, skaidri un saprotami atbilstoši izglītojamā attīstības līmenim;
- pozitīvo sasniegumu summēšanas princips – izglītojamā mācību sasniegumi tiek vērtēti, summējot pozitīvos sasniegumus iegaumēšanas un izpratnes, zināšanu praktiskās lietošanas un radošās darbības līmenī;
- vērtējuma atbilstības princips – izglītojamā zināšanu, prasmju un iemaņu vērtēšana notiek atbilstoši izglītojamā attīstības līmenim. Vērtējot tiek ņemts vērā Valsts Pedagoģiski medicīniskās komisijas noteiktais izglītojamā attīstības traucējumu veids, viņa spējas un veselības stāvoklis, attieksme pret mācību darbu;
- vērtējuma noteikšanai izmantoto pārbaudes veidu dažādības princips – mācību sasniegumu vērtēšanā izmanto rakstiskas, mutiskas un kombinētas pārbaudes, individuālo un grupas sasniegumu vērtēšanu un dažādus pārbaudes darbus;
- vērtēšanas regularitātes princips – mācību sasniegumi tiek vērtēti regulāri, lai pārliecinātos par izglītojamā iegūtajām zināšanām, prasmēm, iemaņām un mācību sasniegumu attīstības dinamiku.

Vērtēšana ir mācību procesa sastāvdaļa, tāpēc veicama visā mācību laikā, izvēloties piemērotāko vērtēšanas vietu mācību procesā, vērtēšanas mērķi, vērtēšanas metodisko paņēmieni.

Ir jāizmanto dažādi pārbaudes darba veidi, lai izglītojamajiem būtu iespējams parādīt savas zināšanas un prasmes.

Vērtēšana ir veicama dažādos mācību procesa posmos.

Vērtētājs var būt: pats izglītojamais, klasesbiedri, pedagogs (iekšējā vērtēšana); skolas administrācija, vecāki, eksperti, valsts un pašvaldības institūcijas (ārējā vērtēšana).

Pedagogs veic individuālu vai frontālu pārbaudi. Viņš vērtē izglītojamā mutvārdu atbildes, rakstu darbus (vingrinājumus, diktātus, sacerējumus, kontroldarbus). Semestra un mācību gada beigās pedagogs var veidot mērķtiecīgus pārbaudes darbus.

Svarīgi, lai izglītojamais piedalītos vērtēšanā, izprastu pedagoga vērtējumu, apzinātos savas kļūdas un patstāvīgi vai ar pedagoga palīdzību spētu tās labot.

Vērtēšanas iedalījums pēc vietas mācību procesā:

- ievadvērtēšana (diagnosticējošā) vērtēšana – konstatē izglītojamo zināšanas un pieredzi pirms mācību sākuma. Iespējamie metodiskie paņēmieni: novērošana, saruna, jautājumi un atbildes, pārrunas, diagnosticējošs diktāts;
- kārtējā (formatīvā) vērtēšana – konstatētē izglītojamo sasniegumus mācību laikā. Iespējamie metodiskie paņēmieni: vingrinājumi, diktāts, domraksts, darba mapes, atstāstījums, mutvārdu uzstāšanās, videoieraksts;
- nobeiguma (rezumējošā) vērtēšana – konstatē, kā izglītojamais ir apguvis latviešu valodas un literatūras programmas prasības, beidzot mācīties kādu tematu, kā arī mācību gada beigās. Iespējamie metodiskie paņēmieni: pārbaudes darbs, darba mape, domraksts.

Vērtēšanas metodiskie paņēmieni:

- izglītojamā stāstījums;
- pārrunas, mutvārdu un rakstveida jautājumi un atbildes;
- izteiksmīgās runas vērtējums;
- uzstāšanās
- mutvārdu un rakstveida vingrinājumi;
- dažādi diktāti (redzes, dzirdes, diktāts ar uzdevumu u. c.);
- atstāstījums;
- domraksts;
- pārbaudes darbi;
- testi;
- pašvērtējums.

Mācību satura apguvei izmantojamie mācību līdzekļi un metodes

Mācību līdzekļi

1. Mācību literatūra

- 1.1. Ieteicamās mācību grāmatas (sk. IZM ISEC izdotos ieteicamās mācību literatūras sarakstus).
- 1.2. Uzziņu literatūra: vārdnīcas, enciklopēdijas, antoloģijas u. tml. izdevumi.
- 1.3. Periodiskie izdevumi.
- 1.4. Interneta resursi.

2. Uzskates un tehniskie līdzekļi, iekārtas

- 2.1. Uzskates līdzekļi: dažādu priekšmetu un dzīvu būtņu attēli, fotoattēli, tēlotājmākslas darbu reprodukcijas, videoieraksti (folkloras ieraksti, mākslas, dokumentālās un animācijas filmas, teātra izrāžu ieraksti, TV raidījumu ieraksti, mūzikas ieraksti) u. tml.
- 2.2. Tehniskie līdzekļi un iekārtas: kasešu un CD atskaņotājs, televizors un videomagnetofons, kodoskops, dators, interaktīvā tāfele u. tml.

Mācību metodes

Speciālajā izglītībā mācību metožu izvēli nosaka izglītojamo spēju un attīstības līmenis, veselības stāvoklis

Sākumskolas posmā ieteicamākās mācību metodes un paņēmieni ir mācību spēles, lomu spēles, kustību rotaļas, brīvs zīmējums, vizualizēšana, vingrinājumi smalkās muskulatūras attīstīšanai.

Metode	Apraksts
Darbs ar grāmatu	Izglītojamajam tiek radīta izpratne par grāmatas uzbūvi, nodaļām un saturu. Grāmatu var izmantot informācijas meklēšanai, atkārtošanai un vingrinājumu veikšanai, kā arī informācijas radošai apstrādei.
Darbs ar tekstu	Izglītojamais lasa, klausās, analizē tekstu, meklē tajā informāciju, apstrādā to un sistematizē pēc noteiktiem nosacījumiem.
Demonstrējums (filma, prezentācija)	Demonstrējums nodrošina apgūstamā priekšmeta, objekta, parādības dzīvo vērojumu, tādējādi sekmējot attiecīgā mācību satura labāku izpratni un apgūšanu.
Diskusija	Pedagogs piedāvā apspriešanai kādu tematu. Izglītojamie iesaistās sarunā, cenšas izteikt, aizstāvēt un pamatot savu viedokli, mācās uz klausīt citu teikto, izteikt savas domas citiem saprotamā un literārā valodā.
Ekskursijas, muzeja apmeklējums	Ar literāro darbu saistīto kultūrvēsturisko vietu apmeklējums. Rakstnieka memoriālā muzeja apmeklējums, autora personības iepazīšana.
Lomu spēles	Izglītojamie izspēlē lomas dažādās saziņas situācijās, tas liek izvēlēties saziņas situācijai atbilstošus valodas līdzekļus, mācīties saskarsmes mākslu.
Pārrunas – dialogs	Uzdodot jautājumus, pedagogs noskaidro, kā izglītojamais izpratis tematu, kā atceras mācīto vielu, jautājumi palīdz izglītojamajam sakārtot faktus noteiktā sistēmā, ar pedagoga palīdzību analizēt dažādus faktus un notikumus un secināt. Pedagogs māca izglītojamos atbildēt skaidri un precīzi.

Metode	Apraksts
Prātavētra	Pedagogs izvirza problēmu, visi izsakās, min idejas vai atbildes, kuras pieraksta, piemēram, uz tāfeles, nekomentē, bet pēc tam apspriež visus izteikumus un nonāk pie vispiemērotākā problēmas atrisinājuma. Paņēmiens, ko var izmantot dažādās jomās: noskaidrot izglītojamo iepriekšējās zināšanas, izmantot pārejā uz jauno vielu vai risinot kādu problēmuzdevumu. Tas izraisa aktivitāti un interesi.
Rotaļas, spēles	Pedagogs izvēlas spēles un rotaļas pēc vajadzības un bērnu spējām, parasti mācību vielas nostiprināšanai.
Situāciju izspēle	Izglītojamie aktivizē savu pieredzi atbilstoši konkrētai situācijai, tā viņi var sagatavoties dažādiem ikdienas un sadzīves gadījumiem (kā pilsētā nokļūt noteiktā vietā, kā pierakstīties pie ārsta utt.).
Stāstījums, skaidrojums	Stāstījums vai sistemātiskais izklāsts nedrīkst būt garš, tam jābūt spilgtam un emocionālam, pedagogam stāstījuma laikā jāstimulē izglītojamā līdzdalība satura uztverē. Pedagoga jaunās vielas skaidrojumam jābūt īsam, skaidram, bez svešvārdiem. Stāstījuma un skaidrojuma laikā jāizmanto uzskate.
Vingrinājumi (mutvārdu un rakstveida)	Vingrinājums ir metodisks paņēmiens, lai mutvārdos vai rakstveidā apgūtu pareizrunu un pareizrakstību, izprastu teorētiskās atziņas un attīstītu prasmes tās lietot praktiski. Vingrinājumiem jābūt dažādiem, ar pakāpeniski pieaugošu grūtību pakāpi un jāveicina zināšanu nostiprināšana daudzkārtīgu vingrinājumu ceļā.